

UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

Svyatoslav Prokhorov

**Eurasijská Ekonomická Unie:
vývoj, problémy a perspektivy**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.

Katedra mezinárodního práva

Datum vypracování práce: 25.4.2019

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou prací vypracoval/a samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 118 578 znaků včetně mezer.

V Praze dne

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu diplomové práce prof. JUDr. Pavlu Šturmovi, DrSc., za jeho vstřícnost, podporu a odborné vedení při zpracování této práce.

Zároveň bych chtěl poděkovat mé milované rodině a blízkým za jejich trpělivost a podporu projevenou v průběhu celého studia.

Obsah

Úvod	5
1. Dlouhá leta na cestě	8
1.1. Společenství nezávislých států.....	8
1.2. Celní unie.....	12
1.3. Eurasijské ekonomické společenství.....	14
2. Systém práva EEU	20
2.1. Prameny unijního práva.....	22
2.1.1. Smlouva o EEU.....	23
2.1.2. Statut Soudu EEU.....	25
2.2. Orgány EEU.....	31
2.2.1. Nejvyšší Eurasijská ekonomická rada.....	31
2.2.2. Eurasijská mezivládní rada.....	32
2.2.3. Soud EEU.....	34
2.2.4. Eurasijská ekonomická komise.....	36
3. Současný stav EEU. Dosažené mezinárodněprávní cíle	42
3.1. Celně- a daňově- právní spolupráce.....	44
3.2. Energetické právo.....	46
3.3. Konkurence v EEU.....	48
3.4. Volný pohyb pracovní síly a migrační právo EEU.....	51
Závěr	56
Abstrakt	59
Seznam použitých zkratk.....	61
Seznam použité literatury.....	62
Klíčová slova.....	66

Úvod.

Dne 29. května 2014 v kazachstánské Astaně prezidenty Ruské federace (*Rusko*), Kazachstánu a Běloruska byla podepsaná smlouva, která založila jeden z nejambicióznějších mezinárodních projektů nového tisíciletí – tímto aktem k 1. 1. 2015 vznikla Eurasijská Ekonomická Unie (*EEU; Unie; Eurasijská unie*). Velká v rozměrech a ambicích mezinárodněprávní regionální ekonomická organizace, která k momentu dokončení této práce sjednocuje 183, 4 milionů lidí; více než 20 milionů kilometrů čtverečných, což pokrývá přes 14% zemské pevniny^{1 2}.

Po roce 2014 se k zakládajícím státům EEU připojil také Kyrgyzstán, a k okamžiku napsání této práci organizace měla dohromady 5 členů. Původní projekt počítal s ještě jedním velkým a důležitým členem – Ukrajinou. Ale po událostech v roce 2014 Ukrajina se členem EEU nestala, a nejsou předpoklady pro její vstup do Unie v blízkém budoucnu. Následující události, zejména politické potíže, řada mezinárodních sankcí vůči důležitému členu EEU – Rusku, a také potřeba přizpůsobovat novou Unii realitám, jsou velkou výzvou pro stabilitu a rozvinutí projektu Eurasijské integrace.

Aktualita vybraného tématu je velmi vysoká, a to z toho důvodu, že tahle mladá organizace očividně se chce stát nejenom typickou regionální organizací, kterých v dnešním světě vzniká čím dál více, ale rozdíl oproti nim se spočívá v tom, že již svým názvem naznačuje, že tento projekt má opravdu kontinentální rozměr. Proto v nejbližších letech Eurasijská Ekonomická Unie bude předmětem zkoumání nejen ekonomů, politologů, historiků ale také odborníků v oblasti mezinárodního práva, a z tohoto důvodu je zapotřebí naplnit dosud chybějící v českém jazykovém prostředí informačně-analytickou mezeru, o což se autor této práce pokusí.

Jak už bylo nastíněno, v této práci bude používána analytická, ale využita bude také i popisovací metoda. Je zapotřebí pochopit: zda vzniklý projekt má za cíl prohloubit integraci v Eurasijském prostoru, nebo je jenom pouhou snahou o znovuoobnovení podoby Sovětské říše s vedoucí roli největšího členu Unie – Ruska?

---

¹ Více: oficiální webové stránky Komise Eurasijské Ekonomické Unie s interaktivní mapou: <http://www.eurasiancommission.org/ru/Pages/ses.aspx>

² Tato událost našla odraz i u českých medií, např.: <https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/rusko-a-okoli/kreml-vytvari-euroasijskou-unii-po-vzoru-eu-217796.html>

Specifika vybraného tématu a postavených cílů bude mít vliv i na používané prameny, které, samozřejmě, vzhledem k věku projektu Unie, budou zejména primárními a zahraničními (hlavně ruskojazyčnými). Zároveň se autor maximálně distancuje od pokusů politických závěrů a analýzy neustálé měnící se politické situace.

Při napsání této práce, vzhledem k ještě nedostatečnému vypracování problematiky práva EEU v tuzemsku, a s cílem získat potřebné podklady a názory, autor vycestoval s půlročním pobytem na Lomonosovu Univerzitu v Moskvě, která je místem, kde se zrodila samotná myšlenka vytvoření EEU, a na jejíž právnické fakultě působí významní odborníci a specialisti v oblasti práva Eurasijské integrace, přičemž někteří z nich působí v poradenských strukturách EEU. Samozřejmě, tento pobyt přinesl neocenitelný přínos pro práci, jelikož budou reflektováni i jejich názory a posudky v jednotlivých oblastech, získané autorem při konzultacích nebo přednáškách s některými učiteli, známými v zemích EEU, jako A. S. Ispolinov, O. V. Kadysheva a řada dalších vědců v oblasti mezinárodního práva veřejného.

Eurasijská Ekonomická Unie je plodem dlouho zrajícího projektu vzájemné pokročilejší integrace na území bývalého Sovětského svazu. Již v okamžik svého založení se EEU stala vůbec největším územím volného pohybu zboží služeb a kapitálu, a jednou z největších ekonomických unií a regionálních mezinárodněprávních organizací zeměkoule. Takový výsledek však nebyl dosažen úplně jednoduchou cestou, a předcházel mu dlouhý a náročný vývoj, bez pochopení kterého není možné zkoumat a rozumět procesům současné EEU, a této problematice se bude věnovat samostatná kapitola této práce.

Dalším cílem je analýza struktury a způsobu fungování EEU, zejména její jednotlivých orgánů, výzkum plusů a minusů současného systému, vyhledání slabých míst v mezinárodněprávním řádu, vytvořeném projektem Unie, popis zatím nebohaté praxe.

Je třeba také vyhodnotit způsoby přijetí primárních a sekundárních aktů v rámci EEU, jejich přínos a praktickou použitelnost z hlediska mezinárodního práva.

Při střetu s jednotlivými dílčími problémy, se kterými se EEU již setkala, byly udělány i první změny, které bude důležité prozkoumat, jelikož budou zdrojem

důležité praxe pro jiné mezinárodní organizace a také zdrojem informací potřebných pro pochopení, jakou vizi o EEU členské státy mají *de facto*.

Je nezbytné věnovat pozornost i dosaženým kladným výsledkům v jednotlivých oblastech mezinárodního práva, které se staly důležitými mezníky v činnosti EEU, a některé z nich dokonce přispěly k nové úrovni mezinárodních vztahů mezi zeměmi, které před tím sjednocovala jenom sovětská minulost.

Na závěr je třeba odpovědět na klíčové otázky pro každou mezinárodní integrační organizaci: je EEU skutečně novým přístupem v oblasti Eurasijské integrace, nebo zůstane stejně jako její předchůdci nezdařilým pokusem obnovení impéria s rozhodující rolí Ruské federace? A nakolik je tento projekt realizovatelný?

1. Dlouhá leta na cestě.

V současném globalizovaném světě mezistátní vztahy postupně přecházejí na kvalitativně novou, pokročilejší úroveň – úroveň mezinárodní integrace.

Současná integrace v geopolitických hranicích bývalé Ruské říše je bezpochybně historicky spojena také s rozpadem Sovětského svazu, v pádu kterého neposlední roli sehrála touha členských států k větší nacionální samostatnosti. Po selhání sovětského projektu, byla vytvořena organizace, která měla podporovat vzájemné vztahy mezi státy bývalého SSSR.

1.1. Společenství nezávislých států.

Před více než dvěma desetiletími na světové politické mapě vzniklo Společenství nezávislých států (SNS; *Společenství*), členy kterého se staly všechny státy bývalého Sovětského svazu, kromě tzv. pobaltských států (Estonska, Lotyšska a Litvy), které se rozhodly jít cestou pouze evropské integrace. Za uplynulé období tento útvar prokázal svou důležitou roli, kterou hraje v regionálních procesech vzájemné spolupráce, při řešení složitých konfliktů a překonání sovětského «dědictví» mnohých etnických a ekonomických konfliktů, stanovení dlouhodobých záměrů dalšího rozvoje mezinárodních vztahů na postsovětském území³.

Z deklarace z doby vytvoření SNS lze odvodit, že hlavní prioritou bylo vytvoření jediného hospodářského prostoru⁴. Avšak, vzhledem k míře hospodářské integrace v rámci SSSR po jeho pádu, správně by bylo mluvit o zachování takového prostoru. Malá promyšlenost a rychlost přijetí Smlouvy o vzniku SNS⁵ už hned od začátku vedla i k nižší míře její důležitosti jako úhelného kamene budoucí spolupráce. Nepříliš zdařilý a nepromyšlený začátek, měl za následek dlouhá leta

---

³ Analytické studium: «*Výsledky činnosti SNS za 20 let a úlohy do budoucna*» přijatý rozhodnutím Rady členských států – účastníků SNS 3. 9. 2011 v Dušanbe.
<http://cis.minsk.by/news.php?id=289>

⁴ Almaatská Deklarace a společné vyjádření vlád Ruské federace, Ukrajiny, Běloruské republiky o koordinaci ekonomické politiky:
<http://cis.minsk.by/page.php?id=178>
<http://scicenter.online/vneshnyaya-politika-scicenter/zayavlenie-pravitelstv-respublik-belarus-37181.html>

⁵ Více o tom, včetně situace, kdy Smlouva o SNS byla fakticky napsaná za jeden den: МАЙСАР, А.: *Международно-правовые основы сотрудничества стран содружества независимых государств*. Диссертация и автореферат по ВАК РФ, Москва, 1998. С. 7.

hospodářskému prostoru, a měl k okamžiku svého dobudování odstranit mnohostranné obchodní překážky, stimulovat navýšení obrátu obchodů a nastavení stálého ekonomického růstu v rámci SNS.

Neúspěšný pokus vytvoření Ekonomického svazu vedl k podepsání řady dalších, programově blízkých dohod, které ale nikdy nebyly realizovány v deklarované podobě⁸.

Dne 15. 4. 1994 se v Moskvě představitelé 11 členských států SNS podepsaly Dohodu o zóně volného obchodu⁹, která byla mnohostrannou právní bází pro regionální obchody s režimem nejvyšších výhod. V zóně měly být odstraněny celní a necelní omezení při vzájemném obchodování a zabezpečení ekonomických zájmů členských států jako celku. Avšak ani tato Dohoda nikdy nenabyla platnosti, protože se státy-signatáři nedohodly na seznamu výjimek z režimu volného obchodu, který měl být jeho nedílnou součástí.

Důležitým mezníkem v rozvoji Společenství bylo přijetí Koncepce dalšího vývoje SNS¹⁰, kde na základě hlubokého a dlouhodobého hodnocení procesů sociálně-ekonomického rozvoje, spolupráce a součinnosti členských států SNS byla zakotvena všeobecná vize perspektiv Společenství, prioritních forem jeho činnosti, dlouhodobý záměr ekonomického a politického sjednocení zaujatých států, při jejich efektivním rozvíjení. Byla uplatněna nová praxe pro postsovětské státy střídavého předsednictví hlav členských států ve vrcholných orgánech, což se pak uplatnilo i v uspořádání fungování některých orgánů EEU.

Vrcholnou událostí pro SNS se stalo podepsání dne 18. 10. 2011 (po necelých 20 letech od vzniku Společenství, a po více než 15 letech od prvního pokusu podepsání) Dohody o zóně volného obchodu, které předcházely těžká jednání a vypracování řady podmínek a výhrad pro režim stanovený tímto aktem.

---

⁸ Více o tom, včetně podrobnějšího rozboru a analýzy neúspěchu SNS a Smlouvy o Ekonomickém svazu: ДМИТРИЕВА А.: *Интеграционные процессы на пространстве СНГ*, монография, Москва, 2017. str. 5-52.

⁹ Text dohody k dispozici:

http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_3635/

¹⁰ Koncepce, přijatá rozhodnutím Rady hlav států-účastníků SNS dne 5. 10. 2007 v Dušanbe:

<http://cis.minsk.by/page.php?id=18763>

Bez ohledu na dosažené kladné výsledky, Společenství již ze začátku svého vývoje narazilo na určité stropy, které ani doposud se nepovedlo překonat, vzhledem k rozvíjení jiných integračních projektů v hranicích států SNS. Projekt vždy byl terčem pro ostrou kritiku ze strany mnohých předních osobností v politice, vědě, ekonomice¹¹.

Všechny deklarované principy a cíle, včetně bezpečnostních a ekonomických problémů jsou řešeny jenom cestou spolupráce, nikoliv integrace, což je důležité z hlediska perspektivy dosažení nových vrcholů, když to v současné době se SNS snaží pouze udržet již existující poměry.

Neposlední roli v tom sehrála i absence nadnárodních pravomocí této organizace¹². Mnoho integračních smluv, přijatých v rámci SNS nikdy nebyly ratifikovány členskými státy, nebo uzavřené dohody měly pouze deklaratorní povahu, což pro partnery neumožňovalo řídit se společnými záměry, a v důsledku mělo ztrátu autority této organizace, která v současnosti má čistě ikonickou (symbolickou) povahu a je místem, kde se neřeší žádné problémy, a vzhledem k vývoji mnohem ambicióznějších projektů (včetně EEU), lze očekávat i další pokles zajmu členských států k této organizaci, a proto, vypadá to tak, že SNS má osud zůstat jenom jedním historickým mezníkem na cestě k kompletní Eurasijské a postsovětské integraci. Společenství vždy bude symbolem přátelství mezi členskými národy a jejich vzájemné shody na nutnosti prohlubování spolupráce nejenom v ekonomické sféře¹³.

Přínosem SNS je jeho obrovský rozměr, který velmi rychle umožnil naladit vzájemné diskuse a spolupráci mezi bývalými partnery v SSSR v pokročilém formátu. Ale nedostatečnost politického odhodlání a malá promyšlenost projektu ho omezily na vlastnoručně vybudované hranice ekonomické spolupráce, což ale bylo podpůrnou bází pro povzbuzení některých států k nápravě situace vlastními silami, a

---

¹¹ Jako příklad, rozhovor s bývalým prezidentem Ázerbájdžánu Elchibem, který otevřeně říká SNS «troskotající projekt»:
<http://web.archive.org/web/20140203005106/http://home.swipnet.se/~w-10652/elchibey.html>

¹² Toto stanoví hned 1. článek Statutu SNS ve své čtvrté větě:
<http://cis.minsk.by/page.php?id=180>

¹³ Mínění o problematice perspektiv SNS je velká řada, ze strany neoborníků dominuje zejména uvedený názor, srov.:
<https://www.forbes.ru/mneniya-column/mir/249501-rossiya-i-sng-pora-menyat-strategiyu>

vytvoření mnohým ambicióznějších, pokročilejších a propracovanějších projektů Eurasijského Ekonomického Společenství, Celní Unie, Jednotného hospodářského prostoru v čele s Eurasijskou Ekonomickou Unií, o kterých bude pojednáváno dále.

1.2. Celní unie.

Při vytvoření Celní unie, vymyšlené ze začátku pro všechny členské státy SNS, vznikly určité průtahy a selhání. Některé členské státy vystoupily z jednání, jehož základ položil dne 29. 3. 1994 prezident Kazachstánu Nursultan Nazarbajev ve svém projevu před studenty Moskevské Státní Univerzity jm., Lomonosova (Lomonosově Univerzitě), kdy představil svůj obrovský projekt kvalitativně nové úrovně integrace nezávislých států, založeného na pragmatické a vzájemně výhodné ekonomické bázi¹⁴.

Novost projektu spočívala v tom, aby spolu s dalším zdokonalováním Společenství Nezávislých Států, vytvořit novou integrační strukturu, cílem které by se stalo formování zkoordinované ekonomické politiky a přijetí společných programů strategického rozvíjení¹⁵. Integraci v nově vzniklém projektu Eurasijské Unie měly zabezpečovat, v souladu s plánem, zřejmější a rozvinutější institucionální struktura nové organizace, dostatečný objem jejích regulativních pravomocí v klíčových sektorech ekonomiky a také v politických, obranných, právních, ekologických, kulturních, vzdělávacích sférách.

Iniciativa Eurasijské integrace Nazarbajeva, která zazněla v čase nejsilnější dezintegrace, byla pochopena a přijata jen po dlouhém čase, protože úlohy upevnění nacionální nezávislosti a suverenity na jedné straně, a rozvíjení ekonomické spolupráce na druhé straně, v té době byly ve významném rozporu.

Ale nejtěžší první krok již byl udělán. Časem došlo k pochopení toho, že klíčem k úspěchu integrace je zabezpečení uznání priority národních zájmů, národní nezávislosti a suverenity, a samotná integrace se musí budovat v jejích mezích, a musí být chápána jako nástroj ekonomického růstu a nutná podmínka pro

---

¹⁴ Plné znění projevu je k dispozici:
<http://e-history.kz/ru/publications/view/567>

¹⁵ Kdyžto v projektu SNS se povedlo jen ke zmíněnému roku 2007.

plnocennou realizaci nových možností, které začalo poskytovat suverénní rozdělení SSSR.

Některé státy společenství, které se staly členy SNS, brzy ochladly k ideám postsovětské integrace. Naopak, pochopení členskými státy nutnosti rychlejší a těsnější mezinárodněprávní spolupráce, než poskytoval projekt Společenství, vedlo k tomu, že historicky a geograficky blízké Bělorusko, Kazachstán a Ruská federace podepsaly dne 20. 1. 1995 Dohodu o Celní unii¹⁶, ke které se pak připojily v r. 1996 Kyrgyzstán, a později v r. 1998 Tádžikistán, které pak byly i hlavními aktéry i v rámci EEU.

V textu Dohody je stanoveno, že při vytvoření Celní unie cíle, principy formování, mechanismy a fáze vytváření, které včetně přerozdělení cel, daní a poplatků, podmínek zavedení dočasných omezení a celních kontrol budou vycházet z ustanovení Dohody o Celní unii mezi Ruskou federací a Běloruskem, podepsané o několik dní dříve 6. 1. 1995 v Minsku¹⁷, která ze své strany byla založená na bázi již zmiňované Dohody o zóně volného obchodu (mezistátní vztahy mezi Ruskem a Běloruskem vždy byly více, než přátelské, čemuž nasvědčuje postupné vytváření k r. 2000 Svazu Ruska a Běloruska¹⁸, projekt kterého je doposud funkční, avšak vypadá umírajícím, z důvodu nadbytečnosti při rozvíjení projektu EEU¹⁹).

Důležitou skutečností, která ovlivnila další vývoj Celní unie, a posléze i celého projektu EEU, sehrála Světová Obchodní organizace (WTO), význam členství v ní, na konci 90. let minulého století, pro jakékoliv státy s tržní ekonomikou se stál povinným základem pro rozvíjení mezinárodního obchodu.

Prvním státem-členem unie, zástupci kterého začali podnikat konkrétní kroky ke vstupu do WTO, byl Kyrgyzstán. Samozřejmě Rusko a jiné členové unie se snažily co nejvíce oddálit vstup partnera do obchodní organizace, která už vybuďovala přísné podmínky pro své členy, a znamenal by nutnost přebudování

---

¹⁶ http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_6257/

¹⁷ http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_15906/

¹⁸ <http://www.soyuz.by/about/docs/dogovor5/>

¹⁹ O degradaci projektu Svazu hovoří se a píše se již delší dobu např.: http://www.zautra.by/art.php?sn_nid=4302&sn_cat=7

celého projektu Celní unie, protože kyrgyzská vláda prohlásila, že dá přednost právnímu řádu WTO, na úkor Dohody o Celní unii a jiným bilaterálním smlouvám, což by neslo ztrátu mnohých privilegií ostatních unijních členů, a vedlo by ke ztrátě ekonomického smyslu projektu. Po řadě neúspěšných jednání s představiteli ostatních členů unie, dne 14. 10. 1998 Kyrgyzstán vstoupil do WTO, a ekonomický a politický potenciál Celní unie, ostatní členy které vnímaly členství ve Světové obchodní organizaci s velmi skeptickým postojem, a nepředpokládaly vstup do ní v nejbližších letech, ztratil svou původní hodnotu. Kyrgyzstán dostal řadu preferencí a výhod, včetně nižších exportních a importních cel, což hned pocítil jeho nejbližší soused – Kazachstán. Sám o sobě, vstup jednoho z členů do WTO nebyl tak tragický, protože i ti ostatní členové nikdy nepopírali, že jednou se také připojí k WTO, ale tento jednostranný krok Kyrgyzstánu ještě jednou ukázal na roztříštěnost politiky a cílů unijních členů.

Současně s tím se odhalily další problémy Celní unie, které brzdily její rozvíjení: chybějící společný celní kodex, pomalá unifikace členskými státy svých právních řádů, nemožnost poctivé kontroly vnějších hranic unie. Posledním velkým pokusem vnést nápravu k vývoji projektu unie, bylo zařazení dalšího členu unie – Tádžikistánu, a podepsání novelizované dohody, s názvem Dohoda o Celní unii a Jednotném hospodářském prostoru²⁰, který měl za cíl dobudovat projekt jednotného celního a ekonomického prostoru, potenciální společný trh práce, služeb, zboží a kapitálu.

1.3. Eurasijské ekonomické společenství.

Částečně zdařilý pokus oživení Celní unie, vedl k tomu, že se před její členy ukázala nová potřeba: utřídění jednotlivých aktů unie, jejich sjednocení, delegace části byrokratických záležitostí na nadnárodní úroveň, koordinace společné politiky. Jediným správným řešením bylo přidání projektu statusu mezinárodněprávní organizace. S takovým cílem dne 10. 10. 2000 v Astaně (toto město má velký význam pro celou ideu Eurasijské integrace, protože zrovna prezident Kazachstánu N. Nazarbajev byl hlavním iniciátorem dalšího prohlubování této ideje po celou dobu její realizace) členskými státy Celní unie ve složení prezidentů Běloruska, Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Ruské federace a Tádžikistánu byla podepsána Dohoda

---

²⁰ Text Dohody, podepsaný 26. 2. 1999 v Moskvě:
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_31914/

o založení Eurasijského Ekonomického Společenství ²¹ (*Základající dohoda*), což se stalo opravdovým průlomem tendence desintegrace a dekadentních nálad v řadách stoupenců spolupráce na postsovětském území. Posléze se členem Eurasijského Ekonomického Společenství pro vyloučení zmatku ve zkratkách, (*EAES; EurasES*) po krátkou dobu 2006 – 2008 let byl Uzbekistán, status pozorovatelských států měly do samého zániku organizace Ukrajina, Arménie a Moldavsko.

Vážnost projektu EurasES byla podpořena udělením v r. 2003 pozorovatelského statusu na Valném shromáždění OSN, čemuž napomohla i věrnost principům Charty OSN a Vídeňské úmluvy o smluvním právu z r. 1986, zakotvená v textu Základající dohody hned v její preambuli a projevující se uznáním řady principů, zakotvených v těchto aktech: suverénní rovnosti států, nepoužití síly, mírového řešení sporů, vzájemné spolupráce, uznání státní suverenity.

V souladu se Základající dohodou EurasES, hlavními objekty činnosti v rámci organizace byly nejen ekonomické a obchodní, ale i sociální, infrastrukturní, transportní a některé další problémy, pro řešení kterých byla zvolena cesta integrace cílů a prostředků²². Ale opravdovým cílem EurasES vždy bylo vybudování reálně fungující celní unie a jednotného hospodářského prostoru, k čemuž nakonec v takovém formátu nedošlo.

Velkým pokrokem v textu Základající dohody, kromě konkretizace zakládajících a řídicích idejí, bylo vytvoření organizační struktury v rámci EurasES.

Hlavními městy se staly Astana a Moskva, kam se umístily byrokratické a zasedací orgány, mezi které patřily: Mezistátní rada (jako vrcholný orgán, tvořený hlavy členských států, a její podsložka ve formě Mezivládního shromáždění), Integrační výbor, Meziparlamentní shromáždění, Soud EurasES, Sekretariát, a posléze, po dvou velkých novelizacích Základající dohody v r. 2006 a 2007, také nově vzniklá Eurasijská Rozvojová Banka a Protikrizový fond ²³.

---

²¹ Text Dohody o EurasES:
<http://www.evrazes.com/docs/view/3>

²² Více Preambule Dohody o EurasES, tamtéž.

²³ Byl založen samostatnou Dohodou o založení Protikrizového fondu po globální krize v r. 2008:
http://base.spinform.ru/show_doc.fwx?rgn=30528

Mezistátní rada, jako nejvyšší orgán Společenství podle čl. 5 Základající dohody, byla tvořena hlavy členských států, a scházela se minimálně jednou do roka, a v Mezivládním shromáždění, tvořeném hlavy členských vlád nejméně dvakrát v roce. Rada projednávala zásadní otázky EurasES, spojené se společnými zájmy členských států, určovala strategii a perspektivy integrace a rozhodovala o konkrétních krocích k dosažení deklarovaných Dohodou cílů.

Integrační rada, dle čl. 6 Základající dohody, byla stálým orgánem v EurasES, který měl úlohu zabezpečovat součinnost jiných orgánů Společenství; připravovat návrhy pořadu projednávaných na zasedáních Mezivládní rady a dohlížet na plnění přijatých rozhodnutí; připravovat projekty rozpočtu organizace a dohlížet za jejich realizaci. Zasedání se konaly čtyřikrát za rok, a hlasovací poměry byly rozděleny mezi Ruskem s 40 hlasy, Běloruskem a Kazachstánem s 15 hlasy a Kyrgyzstánem a Arménií se 7,5 hlasy, přičemž rozhodnutí se přijímaly dvoutřetinovou většinou. Zřejmý nepoměr hlasovacích práv, byl jednou z příčin brzdění zájmu k projektu EurasES ze strany minoritních a možných nových členů.

Materiální a informačně-technické záležitosti měl řešit Sekretariát v čele s Generálním tajemníkem.

Meziparlamentní shromáždění, jak je zřejmé z názvu, podle čl. 7 Základající dohody, bylo orgánem parlamentní spolupráce, a mělo zabezpečovat harmonizaci práva (vypracovávat konformní unifikující akty pro jednotlivé členské právní řády), dozorovat nad formou a mírou realizace adoptovaných právních aktů Společenství při jejich vtělení do vnitrostátních právních systémů. Konkrétnější pravomoci tohoto orgánu mu umožňovaly připravovat konkrétní legislativní akty, o přijetí kterých pak rozhodovala Mezistátní rada, vydání doporučení pro parlamenty členských států a Mezistátnímu shromáždění, vyžadovat vysvětlení od Integrační komise a zákonodárných orgánů členských států. Přičemž poměry reprezentantů členských států byly kvantitativně obdobnými poměrům v Integrační radě (42/16/8 parlamentářů).

Základající Dohoda Společenství rovněž předpokládala ve svém 8. článku vytvoření centrálního soudního orgánu, který měl být hlavní novinkou, výrazně posouvající projekt Eurasijské integrace dopředu, protože nově se spory mely řešit na půdě rozhodovacího orgánu, nikoliv jako dříve cestou vyjednávání. Soud

zabezpečoval jednotnou a konformní aplikaci právního řádu EurasES, který byl tvořen Dohodou, jednotlivými statuty, smlouvami přijatými v rámci činnosti Společenství a také jinými právními akty, vydanými v procesu jeho činnosti. Pomoc s aplikací spočívala i v možnosti vydání vysvětlení ohledně nejednoznačných a sporných ustanovení, přípravy analytických podkladů o právní praxi společenského práva v členských zemích. K rozhodovací působnosti Soudu rovněž patřilo řešení sporů ekonomického charakteru mezi účastenskými státy. Samotný vznik Soudu proběhl až v roce 2012, po 12 letech od podepsání Zakládající Dohody. Sídlo se umístilo v souladu s duchem rovnosti (Moskva, Petrohrad a Astana již umístili zákonodárni, výkonní a administrativní ústavy) v Běloruském Minsku.

EurasES již byla, na rozdíl od předchozích útvarů, nadělena mezinárodněprávní subjektivitou, čemuž odpovídá několik skutečností:

1. Společenství článkem 11 Zakládající dohody, bylo uznáno jako samostatný subjekt, nadělený rozhodovacími pravomocemi – všechny základní orgány, jsou právníckými osobami, přičemž členské státy, v mezích Dohody, uděluji jim takovou míru svéprávnosti, která je zapotřebí pro plnění stanovených funkcí, přičemž Úmluva o výsadách a imunitách EurasES z 31. 5. 2001²⁴, poskytovala takovým právníckým osobám širokou škálu záruk a preferencí.

2. Samostatnost orgánů EurasES, a jejich vnitřní uspořádání. Mezistátní rada, dle Zakládající dohody, měla pravomoci rozhodovat o zastavení účasti nebo vyloučení člena Společenství, který se nepodřizuje nebo hrubě porušuje její právní řád.

3. Klíčovým faktorem, bezpochybně, byla pravomoc organizace svým jménem uzavírat mezinárodní smlouvy s jinými státy nebo mezinárodními organizacemi. V souladu s Vídeňskou úmluvou o smluvním právu z r. 1986, každá organizace je nadělena mocí uzavírat mezinárodní smlouvy, přičemž spolu s Vídeňskou úmluvou z r. 1969, takové smlouvy nemají rozdíl od smluv, které byly uzavřeny mezi primárními subjekty mezinárodního práva. O pravomocích, spojených s uzavíráním dohod, několikrát mluví i primární akt společenství ve svém 9. článku.

---

²⁴ Více v textu Úmluvy:
<http://docs.cntd.ru/document/901958654>

4. V neposlední řadě mezinárodněprávní subjektivitě EurasES svědčí i její legislativní pravomoc, která byla zakotvena ve zmocnění Mezistátní rady k její normotvorné činnosti.

5. EAES se nevyhýbala ani soudní odpovědnosti, čemuž svědčí i účast jako žalovaného v soukromoprávním soudním řízení Integrační komise ve věci spojené s náhradou škody, způsobené dopravním prostředkem, vlastněného členem komisí²⁵.

Celkem, do roku 2006, v době největšího rozkvětu projektu EurasES, jejím jménem bylo přijato celkem 91 mezinárodních smluv, počet členů dosáhl šesti, při ještě třech státech-pozorovateli. Avšak již v této době se ukázalo, že i přes propracovanou strukturu a průlom obecného zklamání idejemi Eurasijské integrace ze strany postsovětských států, realizace stanovených cílů byla stále pomalá: i do té doby se nepovedlo odstranit cla a harmonizovat zákonodárství členských států v této sféře, a ani na cestě k Jednotnému hospodářskému prostoru se nepovedlo posunout se příliš dopředu.

Proto byly provedeny dvě velké změny v r. 2006 a 2008, které měly pomoci ke splnění cílů EurasES, a vytvořit v hranicích Společenství celní unii a v budoucnu i společný vnitřní trh. Ke splnění stanovených úloh se podařilo sjednotit pouze «jádro» Eurasijské integrace tvořené Běloruskem, Kazachstánem a Ruskou federací, které podepsaly Dohodu s projektem nové Celní unie²⁶, přičemž v této dohodě byla přesně stanovena lhůta 3 let, ve které unie měla být dobudována. Pro urychlení a zkvalitnění práce byla vytvořena Komise Celní unie, která rozdělila členské hlasy s váhou: Ruska, jako největšího členu, 57%, Běloruska a Kazachstánu 21,5% každý.

Následně, v roce 2009 byly přijaty: Dohoda o Celním kodexu Celní unie²⁷, akční program pro formování Jednotného hospodářského prostoru, na Soud byly

---

²⁵ Rozsudek okresního Ruského soudu v této věci:
<https://rospravosudie.com/court-nikulinskij-rajonnyj-sud-gorod-moskva-s/act-100142865/>

²⁶ Text Dohody o založení Celní unie z r. 2007:
http://www.tsouz.ru/Docs/IntAgmnts/Pages/D_sozdETTiformTS.aspx

²⁷ Text Dohody o Celním kodexu Celní unie:
<http://www.tsouz.ru/Docs/Pages/mgs4proekt.aspx>

přeneseny rozhodovací pravomoci ve sporech spojených s Celní Uníí a v rámci EurasES²⁸ byl vytvořen již zmiňovaný Protikrizový fond.

Po vytvoření základu pro novou Celní unii, v roce 2010 se začalo otevřeně mluvit o generální reorganizaci EurasES z důvodu, že některé její členy (zminěné «jádro») se posunuly mnohem dál, a integrační mezera mezi nimi a ostatními členy (Tádžikistánem a Kyrgyzstánem a také pozorovatelskými členy (Ukrajina, Moldavsko a Arménie)), neumožňuje rychlou nápravu. A právě v této době a souvislosti vznikl projekt Eurasijské Ekonomické Unie.

---

²⁸ Přičemž, vzhledem k tomu, že v r. 2012, kdy Soud konečně začal fungovat, projekt EurasES již byl u svého konce, kvůli vzniku EEU s novou soudní strukturou.

2. Systém práva EEU.

Projekty SNS, dvou Celních unií, EurasES a Jednotného hospodářského prostoru byly organickými nástupnickými projekty na cestě k realizaci ideje Eurasijské integrace. V roce 2012 byl schválen plán přípravy textu Dohody o založení Eurasijské Ekonomické Unie (*Dohoda o EEU; Smlouva o EEU*)²⁹, která vznikla již v roce 2014. Při vypracování modelu EEU se vybíralo ze dvou koncepcí: organizace ekonomické integrace, která by měla zabezpečovat fungování celní unie a jednotného hospodářského prostoru, a integrační organizace společné kompetence, která by měla rozvíjet integraci členských států v ekonomické, politické a jiných společenských sférách. V Dohodě o EEU zvítězila první varianta, jako varianta mírnější, která ale nevylučovala dosažení druhé koncepce v budoucnu.

V EEU se zabezpečovaly: volný pohyb zboží, služeb a kapitálu v jejich hranicích. Kdysi projekt budování integrační organizace v Evropě od Evropského společenství uhlí a oceli až po Evropskou Unii trval více než 40 let. Při použití dobrých a špatných zkušeností západního partnera, EEU se pokouší zkrátit si cestu, což, ale i pro ni trvá zatím již 18 let (od vzniku EurasES). Konečně, k roku 2012 «integrační jádro» pochopilo, že v dnešním vysoce globalizovaném světě jedinou možností zachování svých ekonomických potenciálů a geopolitické identity je integrace se svými blízkými regionálními partnery, ale současně při zvýšení spolupráce s jakýmkoliv dalšími státy a organizacemi. Proto, použitý geografický toponym v názvu - Eurasie, vypadá jako velmi ambiciózní, umožňující zaměřit se na integraci mezi historicky dávno spolupracujícími a široce ovlivňujícími navzájem Evropou a Asií. Není divu, že zrovna Ruská federace, téměř od svého vzniku stojící uprostřed obou regionů, spolu s partnerským Kazachstánem, ve shodné geografické poloze, byly vedoucí silou pro mezinárodněprávní integrační spojení v kontinentálním rozměru.

Podepsáním Dohody o založení EEU, její 6. článkem, vznikl nový právní řád integrační povahy – právo Eurasijské unie nebo Unijní právo. Předmětem regulace unijního práva jsou vztahy, vznikající v procesu fungování EEU a ekonomické integrace její členů.

---

²⁹ Text Smlouvy o EEU k dispozici:
http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_163855/

Text Dohody o EEU detailně nedefinuje pojmy *ekonomika* a *ekonomické vztahy*, které se vyskytují ve mnoha dalších primárních pramenech práva EEU, a proto taková neurčenost poskytuje velký prostor pro rozšiřující výklad. Již v dnešní době právo EEU obsahuje normy, regulující i jiné sféry sociálních vztahů kromě pouze vztahů, vznikajících na tržně podnikatelské půdě:

- Politické (což přímo vyplývá z textu Dohody o EEU, v částech týkajících se pravomocí a statusu orgánů EEU);
- Sociální (jako např. v části 26 «Pracovní migrace», článku 107 «Sociální záruky» nebo příloze №30 «O poskytování zdravotní pomoci pracujícím občanům členských států a členům jejich rodin Smlouvy o EEU»);
- Vzdělávací (čl. 97 odst. 3, Dohody o EEU, zaručující realizaci principu vzájemného uznání vysvědčení o vzdělání a dosažené kvalifikace v profesní činnosti);
- Nechybí v textu Dohody o EEU ani jedno z nejdůležitějších odvětví současného mezinárodního práva, z důvodu řešení klíčového problému pro všechny státy: bezpečnostní a ochranné spolupráci. Právoochranné, deliktněprávní a mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních jsou řešeny v Dohodě o zvláštnostech trestně- a správně- právní odpovědnosti za porušení celněprávních předpisu Celní unie ze dne 5. 7. 2010.

Lze očekávat, že časem dojde k rozšíření předmětů regulace unijního práva na další sféry, a stane se diferencovanějším z důvodu vzniku nových odvětví a právních institutů. Takové rozšíření bude založeno především uzavíráním nových integračních dohod mezi členskými státy EEU, které se budou týkat široké škály otázek, spojených s fungováním a rozvitím společenství. Jinými slovy, mnohé oblasti mezinárodněprávní integrace už buď jsou řešeny v textu Dohody o EEU a jejích přílohách, nebo ještě čekají na další rozšíření pomocí jednotlivých smluv, které nejen prohloubí míru integrace, ale také i okruh zúčastněných na ní osob.

Z hlediska časové účinnosti, právo EEU oficiálně existuje od 1. 1. 2014 – od okamžiku vstupu v platnosti Dohody o EEU a zahájení jejího fungování. Avšak, jak už bylo popsáno, mnohé právní normy byly převzaty ze stávajících Dohod o Celní Unii, Jednotného hospodářského prostoru, Dohody o založení EurasES, a proto nikdy

nepozbyly platnosti a závaznosti pro unijní státy, avšak jenom do té míry, ve které takové normy neodporují novému Unijnímu právu, jinými slovy, předchozí normy jsou závazné, ale vždy při kolizích, prioritu a platnost budou mít novější pravidla.

2.1. Prameny unijního práva.

Stejně tak, jak je to realizováno v jiných právních systémech, právo EEU je zakotveno v určitých zdrojích, čili pramenech, které slouží jako vnější forma jeho právního řádu.

Všechny prameny práva EEU mají psanou formu, a použití neformálních zdrojů jako obyčeje nebo učení znalců nejsou uznávány. Ale existují určité výjimky, jako například právo Soudu EEU při své činnosti přihlížet k obecným mezinárodněprávním tradicím a principům, jako k důkazům všeobecně uznávané praxe uznané jako právní norma.

Hlavní elementy, ze kterých se skládá systém pramenů Unijního práva, jsou uvedeny v článku 6 pod názvem «Právo Unie» v zakládající smlouvě, a jsou to:

- Smlouva o EEU;
- Mezinárodní smlouvy, uzavřené v rámci Unie;
- Mezinárodní smlouvy Unie s třetí stranou;
- Rozhodnutí a nařízení Nejvyšší ekonomické rady, Eurasijské mezivládní rady a Eurasijské ekonomické komise, přijaté v rámci jejich pravomocí.

Smlouva o EEU neposkytuje hierarchii a klasifikaci pramenů práva, které ale lze rozdělit z teoreticko-vědeckého dělení na primární (ustavující akty) a sekundární.

K primárním pramenům, jako k pramenům vyšší síly samozřejmě patří zakládající smlouva a jiné mezinárodněprávní smlouvy uzavřené pro přistoupení k ní, které řeší fungování a rozvíjení Unie.

EEU, stejně jako jiné mezinárodní integrační organizace nadnárodní povahy, má řídicí orgány. Jim jsou poskytnuty právo tvorné pravomoci, které se realizují prostřednictvím rozhodnutí a nařízení, přičemž oni nemohou být v rozporu s primárními prameny, a které jsou závazné pro její členy. Takové právní akty patří do tzv. sekundárního práva Unie. Více o jednotlivých aktech a způsobech jejich přijetí

bude pojednáno v samostatných kapitolách o orgánech, které jsou odpovědné za jejich přijetí.

Na rozdíl od mnohých jiných integračních uskupení, včetně Evropské Unie, rozhodovací praxe Soudu EEU, jako vrcholného soudního orgánu, není pramenem práva, a proto Soudu je zakázáno měnit či rušit platné normy unijního práva a právního řádu členských států. Stejně článek 102 Statutu Soudu EEU³⁰ zakazuje soudu vytvářet nové normy, což je dost často vyčítáno soudobým soudům, z důvodu rozporu s kontinentální právní kulturou.

Avšak rozhodovací praxe Soudu má důležitý interpretační (výkladový) význam – je totiž prostředkem oficiálního pojetí primárních a sekundárních pramenů práva, ke kterému přihlíží v rámci své činnosti jiné orgány Unie.

Celkem systém primárních pramenů práva EEU není nějak neobvyklý, a Smlouva o EEU, jako jeho jádro, je velmi podobná například Smlouvě o fungování EU³¹, s určením klíčových orgánů, jejich kompetencí, vybraných oblastí spolupráce a řadou příloh, upřesňujících jednotlivé dílčí aspekty integrace.

2.1.1. Smlouva o EEU.

Smlouva o EEU byla podepsána dne 29. 5. 2014, a vstoupila v platnost 1. 1. 2015, a stala se zakládajícím dokumentem pro tuto mezinárodní organizaci, jádrem právního řádu, pramenem práva nejvyšší právní síly.

Jak už bylo popsáno, Smlouva se stala výsledkem kodifikace a uspořádání dřívějších právních aktů, vytvořených v rámci Celní Unie a Jednotného hospodářského prostoru Ruska, Běloruska a Kazachstánu³². Jako jiné obecné právní

---

³⁰ Statut Soudu EEU, jako Příloha №2 ke Smlouvě o EEU, k dispozici: http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_163855/59c6c990db8e37a1c23e01df97ee446e834cf60b/

³¹ Obsah a systematické rozdělení obou smluv lze srovnat dále, text Smlouvy o fungování EU k dispozici: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>

³² Dle zprávy Eurasijské ekonomické komise, při kodifikaci bylo použito celkem 236 smluv, včetně 96 uzavřených na půdě Celní Unie a Jednotného hospodářského prostoru, 133 v rámci EurazES, 7 Dohod o spolupráci v oblastech kultury, vědy a migrace. V důsledku čeho byly kodifikovány celkem 65 smlouvy, a další 3 čekají na rozhodnutí Eurasijské Ekonomické komise. Celý seznam smluv, které pozbyly platnosti uzavřením Smlouvy o EEU, obsahuje její příloha № 33.

akty, Smlouva má kompletní strukturu a skládá se z: Preambule, Základních ustanovení (118 článku, zařazených do XXVIII oddílů), a Příloh (celkem 33).

Preambule popisuje cíle a důvody, vedoucí ideje přijetí Smlouvy, ale neobsahuje právně závazné normy.

Základní ustanovení stanovují hlavní principy a zásady uspořádání, řízení a fungování EEU, regulování integračního procesu na její půdě:

První část «Založení Eurasijské Ekonomické Unie» zahrnuje I. až IV. díly (články 1-22), a určuje EEU jako mezinárodní integrační organizaci, stanovuje její hlavní cíle, principy, kompetence, systém pramenů, status orgánů a rozpočet.

Druhá část s názvem «Celní unie» obsahuje V. – XII. díly a články 23 – 61, zakládá právní předpoklady pro fungování jednotného celního teritoria v rámci EEU, na kterém bude existovat společný trh zboží, a sjednocení obchodních kontrol a bariér vůči třetím státům.

Třetí část «Jednotný hospodářský prostor» pokrývá XIII. – XXVI. díly a články 62 – 98, a reguluje formování a fungování jednotného teritoria volného pohybu (trhu) služeb, práce a kapitálu, určuje právní mechanismy koordinace ekonomické politiky členských států ve zmíněných oblastech.

Poslední, čtvrtá část «Přechodná a závěrečná ustanovení» ve svých XXVII. – XXVIII. dílech (články 99 – 118) stanoví vstup v platnost a účinnost Smlouvy, její jednotlivých dílčích součástí, některá pravidla týkající se vstupu a pozbytí členství v Unii, způsoby novelizace ustanovení právního řadu, a některá další související pravidla.

Nedílnou součástí Smlouvy tvoří její Přílohy, které mají různé formy, jako například: statuty, protokoly, memoranda, a je jich dohromady 33. Přílohy mají svou strukturu a dělení, a mohou obsahovat i vlastní přílohy (tedy Přílohy k Přílohám). Z hlediska pokrytí regulovaných oblastí je lze rozdělit do 4 skupin:

Přílohy 1 a 2 jsou navázány na první část Smlouvy o EEU, a obsahují popis a pravidla fungování klíčových orgánů EEU: první příloha řeší Eurasijskou ekonomickou Komisi, druhá – Soud EEU.

Přílohy 3-13 navazují na druhou část Smlouvy o EEU, a stanovují normy pro oblasti ekonomické spolupráce, jednotné celní a tarifní politiky, technické regulace v rámci EEU.

Přílohy 14-30 navazují na část «Jednotný hospodářský prostor», a rozšiřují pravidla provedení spolupráci v oblasti makroekonomické politiky, popisují normy ochrany práv průmyslového vlastnictví a práva autorského na území celé EEU.

Poslední, čtvrtá skupina, stejně jako předchozí, doplňuje poslední část Smlouvy o EEU, a je tvořena Protokolem o fungování EEU v rámci mnohostranného systému mezinárodního obchodu, Protokolem o sociálním zabezpečení, výsadách a imunitách (zaměstnanců, pracujících v orgánech EEU), tradičně také Protokol o zániku předchozích Smluvních závazků v rámci organizací-předchůdců EEU.

I přes to, že na první pohled systém právního řádu má poněkud složitou, vícečlánkovou strukturu, Smlouva o EEU je jednotným pramenem práva, přičemž v tomto systému čl. 117 jsou zcela vyloučeny jakékoliv výhrady pro členské státy³³.

2.1.2. Statut Soudu EEU.

Po svém předchůdci EEU původně měla zdědit i soudní orgán, který podle původního projektu měl jenom změnit název. Avšak, od tohoto nápadu zakládající státy odstoupily, a bylo dohodnuto, že se bude budovat úplně nový soud, který potřebuje i nový ustavující akt, kterým se stal Statut o Soudu EEU (*Statut*), který bezpochybně patří k primárním pramenům unijního práva, protože je zakotven v Příloze № 2 Dohody o EEU a je její nedílnou součástí. Soud EEU také hraje i důležitou roli při tvorbě pramenů sekundárních, tedy soudních rozhodnutí.

Před vznikem současného Statutu byly zamítnuty dva návrhy z r. 2012 a 2013, a aktuální znění se výrazně liší od svých předchozích projektů v několika aspektech. Prvním z nich je absence zmínek o Soudu EurasES, protože k okamžiku podepsání Dohody o EEU, nedílnou součástí které je také i Statut Soudu EEU, EurasES již zanikla, tedy nevznikla úplná kontinuita dvou Soudů, avšak byla zachována kontinuita v části, týkající se pravomocí v rámci celní unie a Jednotného hospodářského prostoru, včetně precedenční povahy rozhodnutí, již učiněných Soudem EurasES v těchto projektech. V části statusu Soudu EEU, ze Statutu byly

---

³³ Více o struktuře pramenů práva EEU: КАШКИН А: Право Евразийского экономического союза, учебное издание, Проеспект: Москва, 2018, Глава 4 стр. 48-55.

vyloučeny principy činnosti Soudu, a nahrazeny obecnými principy soudního řízení (čl. 53, 69 Statutu), uspořádání vnitřní činnosti a kanceláři bylo předáno do kompetence samotného Soudu.

Velkou roli sehrálo i zakotvení do Statutu pravomocí Soudu EEU samostatně rozhodovat o svém financování a hospodaření se svěřenými prostředky. Takový přístup odpovídá obecným pravidlům, zformulovaným také v KCEC, v souladu se kterými, samostatný rozpočet je jednou ze záruk nezávislosti Soudu EEU a jeho soudců.

Statutem Soudu EEU byla zvýšena doba mandátu soudců z 6, jak tomu bylo ve Statutu Soudu EurasES, na 9 let. Změna postihla i obecné předpoklady pro potenciální členy soudu: upustilo se od požadavku zkušeností a kvalifikace v oblasti právního regulování ve sféře vnější ekonomiky.

Statutem byla změněna možnost disciplinárního postihu pro soudce – dříve v Soudu EurasES, návrh na zahájení kárného řízení (které nově také zná jenom jednu formu odpovědnosti ve formě zániku mandátu), mohl podat pouze příslušný Soudní Senát, a tohle byla kompetence výhradně Soudu EEU, nová pravidla umožnili podání návrhu i členským státem, ze kterého soudce pochází.

Kompetence Soudu EEU oproti Soudu EurasES se také rozšířila, nově právo podání soudní žaloby dostaly kromě hospodařících subjektů³⁴ a vnitřních orgánů organizace také i členské státy Unie, které teď mohou iniciovat řízení ve sporech při realizaci a interpretaci textů Dohody o EEU, mezinárodních smluv v rámci Unie a také mezinárodních dohod uzavřených jménem EEU s třetími státy.

Důležitou novinkou je také možnost podání k Soudu EEU žádosti o donucení členského státu k plnění svých povinností, vyplývajících z jeho závazků jako člena Unie. Tato norma se již ukázala jako efektivní a velmi užitečný nástroj a byla několikrát používána členskými státy, jako například žaloba Ruské federace k Bělorusku během politické krize v roce 2016³⁵. V září 2016 Rusko po opakovaných

---

³⁴ Není úplně totéž, co podnikající nebo právnická osoba, a je jakýmsi specifickým subjektem v právním řádu EEU: «fyzická nebo právnická osoba, která hospodáří se svým majetkem a svým jménem».

https://dic.academic.ru/dic.nsf/econ_dict/20147

³⁵ <http://courteurasian.org/page-24161>

napomenutích běloruské straně o nepřípustnosti expropriace elektronických spotřebičů dovážených do Ruské federace z jejího enklávu, Kaliningradské oblasti, přes Bělorusko muselo podat žalobu Soudu EEU s cílem donucení Běloruska k plnění mezinárodních závazků plynoucích z členství v Unii³⁶. Skutkovou podstatou tohoto případu byl stav, který dle mínění Běloruska vypadal takhle: levné elektronické výrobky, dovezené z Číny, v Kaliningradu dostávaly neoriginální nálepky o ruském původu zboží, z tohoto důvodu, jako produkty ze zemí EEU, se nemusely odvádět celní poplatky a splácet daně, včetně DPH. Při cestě přes Bělorusko, jak deklarovali běloruští úředníci, tyto výrobky byly vybaleny do obchodů místních řetězců, a takovým způsobem se dostávaly na běloruský trh s výhodnější cenou, což ve výsledku mělo škodit místním podnikatelům, a do Ruska se dostávaly už pouze prázdné kamiony. Ruská strana takové obvinění popírala, přitom Bělorusko systematicky praktikovalo zadržení přepravovaných nákladů již od konce roku 2014³⁷, s jejich následnou expropriací. Situace vyvrcholila koncem leta v roce 2017, kdy částka odebraného zboží přesáhla 242 milionů rublů (přibližně 6 milionů dolarů)³⁸.

Soud EEU po náležitém prozkoumání sporu rozhodl o tom, že Bělorusko svým jednáním porušilo povinnosti plynoucí pro členy EEU, konkrétně v celněprávní sféře, vytvoření umělých překážek pro svobodu podnikání, přičemž běloruské straně se nepodařilo prokázat pravdivost svých podezření vůči přepravcům³⁹. Tento rozsudek byl velmi důležitým mezníkem a stal se terčem kritiky a nesouhlasů ze strany mnohých odborníků v mezinárodním právu, o čemž svědčí i těsná většina, kterou rozsudek získal při rozhodování o něm, a několik odlišných stanovisek připravených členy soudního panelu⁴⁰. Někteří teoretici ale byli jiného mínění a velmi kladně přivítali nový přístup v oblasti řešení dost častých sporů mezi Ruskem a Běloruským

---

³⁶<https://myfin.by/stati/view/7053-rossiya-podala-isk-v-sud-eaes-po-arestovannym-v-belarusi-televizoram>

³⁷ https://www.gazeta.ru/auto/news/2015/01/26/n_6860809.shtml

³⁸ <https://news.tut.by/economics/512524.html?crnd=7660>

³⁹<http://legalacts.ru/doc/reshenie-suda-evrazijskogo-ekonomicheskogo-soiuza-ot-21022017-ob-ustanovlenii/>

⁴⁰ <http://courteurasian.org/page-24731>

na mezinárodněprávní úrovni pomocí Unijních orgánů, nikoliv dvoustranných politických vyjednávání⁴¹.

Zřejmě předchozí rozsudek donutil v jiných sporech spoléhat ne na soukromou dohodu prezidentů, jak tomu bylo dříve, zejména v případě energetického sporu Ruska a Běloruska v roce 2017, kdy běloruská strana obvinila ruské dodavatele energetických materiálů (zejména ropy) z nedostatečných objemů dovozu. Tehdy pro vyřešení sporu stačila i pouhá pohrůžka podání žaloby k Soudu EEU, a konflikt byl ukončen⁴².

Totéž, dle mého názoru, lze říct i o situaci, kdy Rusko po zavedení embarga na potraviny původem z Evropské unie začalo rychle dostávat mnoho zemědělských výrobků z Běloruska, ač takové výrobky se v Bělorusku nikdy nepěstovaly⁴³. Navíc je zřejmé, že prudký nárůst dovozu mořských produktů z Běloruska je poněkud divný, jelikož zrovna tento druh potravin se dostal na ruský sankční seznam, a Běloruská republika nemá přístup k mořskému pobřeží⁴⁴. Ruská federace musela zavést pohraniční kontroly mezi dvěma státy. V tu chvíli se zdálo, že i celý unijní projekt dosáhl svého «Rubikonu»⁴⁵. I tehdy nekalé praktiky se vyřešili mimosoudní cestou, ale vždy při vyjednáváních zněly apely na orgány EEU (včetně případného soudního sporu), nikoliv na vedoucí politiky⁴⁶.

K zajímavým normám Statutu patří i pravidlo, že napadená soudní žalobou Smlouva nebo rozhodnutí orgánů EEU nemohou být zastaveny v platnosti do úplného vyřízení sporu. Jednou z dalších velmi pokročilých norem, která má zamezit zbytečnému zatěžování Soudu EEU ze strany zřejmě nejpočetnějších žalob – žalob

---

⁴¹Například, článek: ИСПОЛИНОВ А.: Решение Суда ЕАЭС по спору Российская Федерация против Республики Беларусь: правосудие посреди политического конфликта, Закон.ру, интернет-журнал. 2017, který dost často velmi ostře a skepticky komentuje vývoj EEU, ale v této věci vše podpořil rozsudek:

https://zakon.ru/blog/2017/3/17/reshenie_suda_eaes_po_sporu_rossijskaya_federaciya_protiv_respubliki_belarus_pravosudie_posredi_poli

⁴² <https://belaruspartisan.by/politic/370125/> a <https://ria.ru/20170206/1487250075.html>

⁴³ <https://www.rbc.ru/economics/15/09/2015/55f7f5a09a79476e10061ef7>

⁴⁴ https://lenta.ru/articles/2018/06/13/bulbash_empire/

⁴⁵ <https://www.gazeta.ru/army/2017/02/01/10504535.shtml?updated>

⁴⁶<http://eurasia.expert/komissiya-pytaetsya-reshat-situatsiyu-s-belorusskoy-produktsiyey-na-rossiyskom-rynke/>

hospodařících subjektů. Velmi populární dnes povinnost pokusit se vyřešit spor mimosoudní cestou je obligatorní povinnost žalobce, který se musí před zahájením soudního řízení obrátit na odpovědný národní orgán členského státu, nebo na Komisi EEU se svým návrhem na vyřešení, a pouze v případě, že do 3 měsíců od podání takového návrhu mu nebylo vyhověno, problém může být vyřešen u Soudu EEU.

Právo na přezkum rozhodnutí Odvolací komorou u Soudu EEU, se poskytuje pouze žalobci, tedy hospodařícímu subjektu, nikoliv žalované Komisi EEU, což v budoucnu může vyvolat nebezpečný problém, z toho důvodu, že se porušuje jedna ze základních procesních zásad – zásada rovnosti (včetně i procesněprávní) stran řízení, která je přímo obsažena v textu čl. 53 Statutu Soudu EEU. Zatím se ještě nestalo, že by nějaký z orgánů Unie projednával tuto zvláštnost obsaženou v čl. 110 Statutu Soudu EEU nebo by na ni byl otevřeně upozorněn, což ale nelze vyloučit v budoucnu. Navíc i samotná konstrukce Soudu s odvolací (apelační) instancí není úplně běžná, protože to může mít jistý vliv na předvídatelnost a kvalitu přijímaných řešení.

Jiný kolizní problém Statutu EEU podává jeho čl. 102, který říká, že rozhodnutí Soudu EEU nemění a (nebo) neruší platné normy práva Unie, právního řádu členských států a nevytváří nové platné normy. Je zřejmé, že se předpokládalo, že normotvorní činnost bude svěřena Komisi EEU, ale Soud EEU bude moci rušit takové normy ve stanovené formě. Prakticky ale realizovat dispozici tohoto pravidla není možné, protože by to naráželo na udělenou Soudu EEU v předchozích člancích pravomoc. Tím pádem by samotný smysl soudu zanikl, protože jeho rozhodnutí o (ne)zrušení právních aktů by neměli právní závaznosti, což by zase bylo v rozporu s Přílohou č. 1 o Eurasijské Ekonomické Komisi Dohody o EEU, která stanovuje pro Komisi povinnost v přiměřené lhůtě vykonat rozhodnutí Soudu EEU. Přičemž, taková lhůta nesmí překročit 60 kalendářních dnů od data vyhlášení rozsudku, a Soud EEU navíc k tomu je nadělen pravomocí zkrátit tuto lhůtu na takovou, kterou uzná za vhodnou vzhledem k okolnostem věci (zejména také z toho důvodu, že, jak už bylo popsáno, je zřejmé, že Komise k tomuto okamžiku nevyužila možnosti vyřešit spor mimosoudní cestou, a z toho důvodu žalobci vznikly další náklady, které on utrpěl z důvodu porušení jeho práv). Procesní ustanovení, které naděluje soud zvláštní pravomocí zkrátit vykonávací lhůtu, posiluje význam čl. 112 Statutu Soudu EEU, kde se říká, že v případě legitimní žaloby o porušení svých povinností (ne)rozhodnutím

Komise EEU, Soud EEU může zrušit nebo pozastavit v platnosti takové rozhodnutí nebo uložit zvláštní povinnost vykonat svůj závazek vyplývající pro ni z právního řádu EEU.

Tedy ustanovení čl. 102 Statutu EEU, které je odrazem soudobé tendence výkonné moci více a více omezovat kontrolující soudní moc, lze považovat za velmi nevhodné, vyvolávající nepotřebné kolize v docela pokročilém a výstižném pro mezinárodní organizaci právu EEU. Zatím tento rozpor právních norem nevyvolal žádnou krizi, protože praxe je taková, že Komise EEU řádně vykonává všechny své povinnosti, které jí ukládá ve svých rozsudcích Soud EEU, kterou ale nelze vyloučit v budoucnu, a která by mohla být ve formě klasické «ústavní» krize.

Právní řád EEU zná postup pro případ, kdyby Komise EEU nevykonala soudní rozsudek, kterým by se jí Soudem EEU ukládaly nějaké povinnosti: Předseda Soudu EEU v takovém případě dává podnět k Nejvyšší radě, která musí takový problém projednat, nikoliv však vyřešit (popřípadě vykonat vlastním jménem). Takovým způsobem Soud EEU nejen naráží na klasický problém mezinárodních soudních orgánů – problém nemožnosti přímého vynucení vykonání svých rozsudků, ale v případě Eurasijské Unie také se setkává s nebezpečnou prasklinou již v samotném základu «domu» EEU, rozporu v textu primárních pravidel organizujících fungování celé Unie. Proto, nejen pro mnohé odborníky, ale také i politiky a také i jiné subjekty práva EEU bude zapotřebí důrazně sledovat další vývoj kolem této situace⁴⁷.

---

⁴⁷ Více o tomto problému: НЕШАТАЕВА Т, МЫСЛИВСКИЙ П., ДЬЯЧЕНКО Е.: Евразийская интеграция. Роль Суда, монография, Москва: Статут, 2015. str. 45 a násl.

2.2. Orgány EEU.

K dosažení deklarovaných v Preambuli Dohody o EEU cílů členské státy udělily orgánům Unie příslušné kompetence. Jednotlivé orgány mají svou hierarchii a členění, které je dost časté v soudobých integračních organizacích s jasně vymezenou soudní moci (Soud EEU) a smíšenou kompetencí několika orgánů v rámci moci výkonné a zákonodárné. Pracovním a úředním jazykem v EEU je ruština, písmem: ruská azbuka.

2.2.1. Nejvyšší Eurasijská ekonomická rada.

Nejvyšší Ekonomická rada (*Nejvyšší rada; Rada*), v čl. 10 Dohody o EEU je označována jako vrcholný orgán EEU, a je složena z hlav členských států EEU. Z toho důvodu, že všechny členské státy mají republikánskou formu politického uspořádání, a zároveň jsou prezidentskými či poloprezidentskými systémy, v Nejvyšší radě zasedají pouze Prezidenti.

Jednací řád Rady částečně vychází z čl. 11 Dohody o EEU, částečně je tvořen Rozhodnutím Nejvyšší rady № 96/2014 «O jednacím řadu a organizaci zasedání Nejvyšší rady».

V souladu s tímto řádem se zasedání svolávají minimálně 1 za rok. V případě neodkladných záležitostí z iniciativy jakéhokoliv člena EEU nebo předsedy Rady lze svolat mimořádné shromáždění.

Předseda Nejvyšší rady se v každém novém roce střídá, přičemž pořadí je určeno první literou názvu členského státu v pořadí ruské azbuky (tedy, po Prezidentovi Arménie následuje Prezident Běloruska a dál), přičemž na území předsedajícího státu se koná i zasedání Rady. Konkrétnější město a čas navrhuje stát, který přijímá zasedání v následujícím roce, a schvalují členové Nejvyšší rady. Předseda v rámci svých povinností řídí zasedání a organizuje práci Rady, připravuje generální návrhy projednávaných projektů.

Zasedání se mohou konat v úzkém (pouze Prezidenti, popř. členové Eurasijské Komise) a rozšířeném složení, přičemž rozšířená verze zasedání se může konat pouze se souhlasem Předsedy EEU, a mohou se jí účastnit také delegace dozorujících a kandidujících na členství v EEU států. Ale bez ohledu na složení Rady hlasovací právo mají pouze hlavy členských států, a rozhodnutí se přijímají konsensuálně, tedy pouze jednomyslným souhlasem.

Jako vrcholný orgán v hierarchickém systému EEU, Nejvyšší rada je nadělena pravomocemi rozhodovat o základních otázkách fungování Unie, určovat strategii, směry a perspektivy rozvíjení a prohlubování integrace, naplňovat ve svých rozhodnutích proklamované v Dohodě o EEU cíle. Konkrétní realizace těchto pravomocí spočívá ve výběru členů jednotlivých podřízených orgánů, schválení rozpočtu EEU, řízení obecné mezinárodní činnosti EEU, včetně schválení nových mezinárodněprávních smluv s třetími státy. Rada může také dávat pokyny jiným, kromě Soudu EEU, orgánům Unie, rozhodovat o těch záležitostech, o kterých jinými orgány EEU nebylo dosaženo konsenzu, tedy být generálním arbitrem unijních záležitostí.

Projekt Nejvyšší rady a její postavení v právu EEU jasně říká, že pokud v této organizaci klíčová kompetence je stejně soustředěna v rukou nejmocnějších představitelů členských států, tak není jasno, jak velký rozdíl mezi Eurasijskou ekonomickou unií bude oproti obyčejné regionální organizaci o spolupráci nebo dokonce i mezivládní konferenci ve vybraných záležitostech. Pro realizaci ideje Eurasijského partnerství je třeba postupného zeslabení rolí prezidentů členských států, a převedení jejich pravomocí a kompetencí na unijní instituce, jinak lze očekávat, že činnost v rámci EEU bude vždy zatažena podezřeními z autoritářských tendencí plynoucích ze soustředění velké síly v rukou lídrů zemí EEU. Zatím, vzhledem k věku Unie, takových rozhodnutí bylo velmi málo, dokonce v prvním roce nebyla žádná⁴⁸, ale nelze garantovat, že taková zdrženlivost vydrží Nejvyšší radě i nadále.

2.2.2. Eurasijská mezivládní rada.

Eurasijská mezivládní rada (*Mezivládní rada*) je důležitým orgánem EEU, který je hierarchicky druhý, a nachází se pod Nejvyšší radou, ale i přesto má řadu privilegovaných a výhradních kompetencí.

Mezivládní rada, jak už plyne z názvu, se skládá z hlav vlád členských států, a stejně jako rada Nejvyšší, funguje na základě a podle Smlouvy o EEU doplněné o rozhodnutí samotné rady.

---

⁴⁸ Konkrétní statistiky jsou představeny na str. 90, Zpráva o činnosti Komise Eurasijské ekonomické unie za roky 2012-2015 «Rozšířené perspektivy», EEU:
http://www.eurasiancommission.org/ru/Documents/EEC_ar2015_preview.pdf

Mezivládní rada má povinnost se scházet častěji než její «velký bratr», a to podle potřeby, ale ne méně než dvakrát do roka. Pro řešení neodkladných otázek se svolávají mimořádné zasedání, které může iniciovat jakákoliv členská země nebo Předseda rady.

Předseda, také podobně Nejvyšší radě, se střídá v osobách premiérů států-účastníků EEU v rotačním pořadí během jednoho roku. Totéž je i s pravomocemi Předsedy: řídí zasedání Mezivládní rady; organizuje práci Mezivládní rady; provádí kompletní řízení přípravy otázek, které se předkládají Mezivládní radě.

Zasedání se konají v zúžené sestavě (pouze předsedové vlád, a jimi připuštěné osoby) a sestavě rozšířené (nejčastěji s členy oficiálních delegací členských států, s představiteli států-pozorovatelů a kandidující zemí). Vzhledem k tomu, že Mezivládní rada nemá stálé sídlo, zasedání se konají střídavě v různých členských státech.

Hlasovací právo mají pouze předsedové členských vlád, a řešení se přijímají konsenzem. V rámci přijímaných rozhodnutí se vymezují dva nejdůležitější z nich: příprava otázek ke schválení Nejvyšší radou (zejména schválení návrhu rozpočtu Eurasijské unie nebo navrhování kandidátů pro jmenování členů Komise EEU); realizuje politickou kontrolu činnosti Komise Eurasijské ekonomické unie, jakožto výkonného orgánu Unie (zejména zrušení, změna nebo pozastavení účinnosti rozhodnutí přijímaných Komisí nebo vyřešení sporů, ve kterých Komise nedosáhla konsenzu, ač podle Jednacího řádu ho dosáhnout měla, nebo pověření Komise jednotlivými úkoly). Důležitým «bonusem» pro činnost Mezivládní rady jsou její pravomoci v oblasti koordinace průmyslové politiky členských států (společné projekty, programy, plány, apod.), a schválení základních směrů průmyslové spolupráce v rámci EEU.

Tato rada je pouhým pomocným orgánem pro svého «velkého bratra» - Nejvyšší radu, a ve většině kompetencí pro něj vykonává mravenčí práci, kterou nelze podcenit, ale je třeba zdůraznit, že nic nemění na existujících problémech, které aktuální formát uspořádání nese. Ze statistiky, uvedené v předchozí kapitole, je vidět, že rozhodnutí Mezivládní rady jsou velmi vzácným pramenem práva EEU.

2.2.3. Soud EEU.

Vzhledem k tomu, že v rámci předchozího projektu soudní orgán již byl vybudován, naplněn a řádně fungoval, původně se plánovalo, že soud EurazES bude ponechán a nový Soud Eurasijské ekonomické unie (dále též jako Unijní soud) bude nástupnickým soudem, a spolu se soudní soustavou nový soud přibere i předchozí rozhodčí praxi, a soudci odpracují své mandáty. Taková varianta se vypracovávala proto, že jak už bylo popsáno, bez ohledu na zánik EurazES, celní unie a jednotný hospodářský prostor fungovaly i nadále, a proto není třeba bez dalšího měnit ustálený a řádně fungující soudní orgán. Od tohoto projektu se během přípravy nového Statutu o Soudu EEU odstoupilo z toho důvodu, že před tím světová praxe znala jenom jeden případ kontinuity soudních institutů, a to přechod od Soudu Společnosti národů na Mezinárodní soud OSN, a projekt EEU měl být absolutně novým, pokročilejším mezníkem integrační spolupráce členských států, a všechny předchozí chyby a projekty podle idejí tvůrců Unie měly zůstat v dějinách.

Struktura Soudu EEU nedostala velkých změn oproti Soudu EurazES, a přibralo se v původní podobě. Soud EEU se dělí na Velké kolegium, Kolegium a Odvolací komoru.

Jak se již psalo, statutem Soudu EEU funkční období soudce činí 9 let, a každý členský stát deleguje 2 osoby na tuto funkci. Už v tomto konstruktu mnozí odborníci, jako např. významný specialista v oblasti mezinárodního veřejného práva a obzvláště i v právu EEU, doc. A.S. Ispolinov⁴⁹, spatřují velký problém. Tento problém spočívá v tom, že institutu Soudu EEU schází princip stálé rotace svých členů, tedy vzniká situace, kdy jednou za 9 let budou zcela obnoveni všichni soudci, což zřejmě povede ke ztrátě jistoty a předvídatelnosti jeho rozhodnutí, jelikož očividně nemůže být zajištěna plná kontinuita činnosti tohoto orgánu. Navrhují se různé možnosti vyřešení tohoto nelogického postupu. Nejlogičtější z nich je možnost rotace jedné třetiny soudců každé tři roky, což by garantovalo plynulost a mentální návaznost jeho fungování⁵⁰.

---

⁴⁹ Posluchačem přednášek i na uvedené téma byl autor této práce v rámci svého zahraničního pobytu na Lomonosově Univerzitě v Moskvě.

⁵⁰ Více o této problematice v článku: ИСПОЛИНОВ А: Статут Суда ЕАЭС как отражение опасений и сомнений государств-членов Евразийского экономического союза, Право. Журнал Высшей школы экономики. 2016. № 4. str. 152–166

Do kompetence Velkého kolegia patří: rozhodování ve věcech procesních otázek; interpretace a aplikace Dohody o EEU a jiných smluv uzavřených v rámci Unie a také řešení žalob členských států o souladu takových smluv unijním pravidlům; rozhodování o žalobách členských států na dodržení jinými státy svých závazků, které ty přijaly v rámci EEU; o souladu rozhodnutí Komise EEU a jejích jednotlivých součástí textu Dohody o EEU, mezinárodním smlouvám v rámci EEU a také rozhodnutím jiných orgánů Unie; o přezkoumávání činnosti (nečinnosti) Komise EEU. Co ale do kompetence Soudu nepatří, a co ve výsledku vede k pochybení o nezávislosti jiných unijních orgánů, je nepříslušnost Velkého kolegia v pracovněprávních sporech, tedy soudní složka moci chrání mnohé osoby podřízené právu EEU, ale ti, na jejichž kvalitě a stabilitě činnosti budou záležet klíčové rozhodnutí v eurasijském rozměru, tedy zaměstnanci institucí Eurasijské unie, nemají šanci se v unijním soudu bránit, a mají se klasicky obracet na národní civilní soudy.

Soudní žaloby hospodařících subjektů vyřizuje Kolegium Soudu EEU, a Odvolací komora soudu EEU slouží pro takové spory odvolacím orgánem.

Mezi specialisty na eurasijské a mezinárodní právo se šíří skepticismus ohledně perspektiv Soudu EEU⁵¹, jako mezinárodního soudu, jelikož jeho právní základ i funkční mechanismus trpí některými absolutně nepřijatelnými vadami, které půjde čím dál hůře napravit. Ve výsledku takový nepromyšlený přístup k jednomu z klíčových orgánů celého projektu EEU vyvolává otázky, zatím patřící do pléna, (protože ani jeden z popsaných problémů ještě nevedl k reálnému precedentu) o tom, jestli tyto mezery jsou výsledkem pouhého nedopatření, nebo úmyslnou lehkomyšlností z důvodu, že i mezi zakladateli Eurasijské unie nebyla úplná víra v tuto organizaci. Ta kompetence, kterou Soud EEU je nadělen také není nijak široká, a mohlo by se očekávat, že brzo může potkat realitu, že při takovém modelu většina řešení bude přenechána na Nejvyšší radu, což ve výsledku může vést ke snížení samotného smyslu vytvoření nadnárodní organizace, když Soud nebude mít potřebnou subjektivitu a nezávislost.

---

⁵¹ O tom například v článku: КЕМБАЕВ Ж.: Сравнительно-правовой анализ функционирования Суда Евразийского экономического союза, статья, Москва: Международное правосудие, № 2, 2016. str. 30-45

2.2.4. Eurasijská ekonomická komise.

Eurasijská ekonomická komise (Komise; EEK) je struktura, která bezpochybně není tak politicky reprezentativní, jako Nejvyšší rada, ale přesto, podle mého názoru, je klíčovým orgánem v celé činnosti EEU, protože okamžikem svého vzniku se stala důležitým mezníkem ve věci eurasijské mezinárodní integrace, který posunul předtím velmi stagnující projekt dopředu a přidal mu potřebný impulz.

Jak se už psalo, Celní Unie v rámci SNS se začala vytvářet již od půlky 90. let minulého století, když dne 9. 1. 1995 Rusko a Bělorusko podepsaly Dohodu o založení Celní unie a už 21. ledna téhož roku se k nim připojil Kazachstán. V rocích 1996 a 1999 přistoupily taktéž i Kyrgyzstán a Tádžikistán. Na půdě tohoto projektu následně v roce 2012 vznikl Jednotný hospodářský prostor, který měl za cíl vytvořit společný trh s volným pohybem zboží, služeb a kapitálu. Jak poznamenal tehdejší předseda vlády Ruské Federaci V. Putin, pouze po vzniku a postupné realizaci těchto projektů bude možné přemýšlet o vybudování i společné unie, protože pouze dosažením konkrétních cílů bude možné přimět váhající zájemce o účast v projektu, k intenzivnějšímu zapojení do konkrétních kroků⁵², konkrétně mluvil zejména o Kyrgyzstánu a Tádžikistánu, což se posléze i potvrdilo.

Komise byla zřízena rozhodnutím prezidentů Ruské federace, Běloruské republiky a Republiky Kazachstán, a funguje, jak již bylo uvedeno, na základě Smlouvy z 18. 11. 2011 «O Eurasijské ekonomické komisi» (Smlouva o Komisi) a Smlouvy z 2. 2. 2012 «O organizaci fungování Eurasijské ekonomické komise», a jak je zakotveno v těchto aktech, sídlí v hlavním městě Ruské federace Moskvě. Má status nadnárodního řídicího orgánu, který je formálně podřízen Nejvyšší Eurasijské ekonomické radě, a její rozhodnutí jsou závazná pro všechny členské státy EEU a Celní Unie.

Od okamžiku založení Komise poprvé v dějinách postsovětských a eurasijských integračních uskupení vznikl stálý mezinárodní orgán nadělený samostatnou legislativní pravomocí, což ale neznamená její plnou nezávislost v přijetí řešení, a to z důvodů způsobu jejího obsazení, o kterém bude pojednáno dále.

---

⁵² Svou vizi projektu Eurasijské integrace podává V. Putin v článku: Новый интеграционный проект для Евразии — будущее, которое рождается сегодня, k dispozici: <https://iz.ru/news/502761>

Hlavní úlohou Komise je zajištění podmínek fungování a rozvoje Eurasijské Unie, Celní Unie a Jednotného hospodářského prostoru, příprava návrhu ve sféře prohlubování ekonomické integrace a spolupráce těchto společenství.

Dalšími úlohami jsou také přijetí nových kroků v oblasti rozvíjení integračních procesů v EEU, které pak předává ke schválení členskými státy a orgánům politického vedení EEU. Z tohoto důvodu na Komisi (nebo, přesněji, na jejího předsedu, funkce a cíle kterého budou podrobněji popsány dále) jsou kladeny povinnosti formulovat projekty pořadů jednání na shromážděních Nejvyšší rady, na kterých se projednávají strategické záměry eurasijské integrace. Stejnou činnost vykonává i pro Mezivládní komisi.

Při plnění stanovených cílů se Komise řídí třemi nejdůležitějšími principy:

1. Zajištění vzájemné výhody, rovnoprávnosti a dodržení národních zájmů členských států;
2. Ekonomická odůvodněnost přijímaných řešení;
3. Otevřenosti, publicity a objektivitu;

Tyto principy, samozřejmě, nejsou právně závaznými. Avšak z toho důvodu, že byly zahrnuty do znění Smlouvy ze dne 18. 11. 2011, bezesporu mají klíčový význam pro pochopení smyslu působnosti tohoto orgánu a jsou vůdčími idejemi, které by Komise měla obligatorně brát v potaz v každém kroku, který udělá.

Do náplně hlavní práce, kterou Komise dělá, patří regulační funkce. Jak už bylo zmíněno, Komise provádí samostatnou právní regulaci v Eurasijské Unii. Za tímto účelem je vybavena nadnárodní subjektivitou a je oprávněná vydávat formou rozhodnutí obecně závazné právní akty, kterými jsou povinni se řídit veškeré členské státy Unie, a tedy i všechny právní a fyzické osoby na jejich území. Kromě rozhodnutí, dalšími právními akty, které je Komise oprávněna vydávat, jsou instrukce i doporučení (které, ale už nejsou závazné).

Souhrnný seznam otázek, ve kterých Komisi už byly nebo potenciálně mohou být přidány pravomoci, jak je popisuje čl. 3 Přílohy č. 1 (o Eurasijské ekonomické komisi) Smlouvy o EEU, mají velmi různorodý charakter. Tento seznam celkem

zahrnuje kolem 20 sfér ekonomické integrace, ale je otevřeným⁵³, takže připouští i další oblasti, kam až může být působnost Komise rozšířena.

Rozhodnutí, přijímána Komisi ve sféře podnikatelské činnosti na území EEU, mají předvídat a brát na zřetel všechny možné dopady na klíčové principy fungování Unie. Takové dopady mají být zhodnoceny již ve fázi práce nad projektem rozhodnutí, a mají reflektovat výsledky veřejných projednání a konzultací se všemi okruhy osob, na které regulace může dopadnout⁵⁴.

Zvláštnosti Komise, kterou se liší od jiných obdobných orgánů, jako např. Evropská komise, fungující v rámci jiného důležitého integračního uskupení v hranicích Evropy, je její soustava. Komise EEU je zřízena na dvou úrovních a dělí se na oddělené strukturní komory: Radu a Kolegia.

Kolegia jsou jakýmsi výkonnými orgány Komise, a jsou sestaveny na základě principu rovné reprezentace členských států, přičemž první sestava byla vytvořena ještě před samotným vznikem EEU, v roce 2012 na základě Smlouvy o Eurasijské ekonomické komisi z r. 2011, a vycházelo z poměru 1 stát – 3 členy Kolegií.

Na rozdíl od ostatních orgánů EEU, které jsou spíše politickými institucemi, Kolegia jsou hlavními day-to-day aktéry, které se schází jednou za týden, a jsou stále činné, přičemž jejich členové také jsou v pozici trvalých zaměstnanců a mají status mezinárodních úředníků – eurasijských ministrů. Z tohoto důvodu mají relativně nezávislé postavení na vládních orgánech popřípadě jiných složkách moci domácích nebo unijních, popřípadě také i třetích států. Je jim zakázán současný výkon funkce v Kolegiích a jiných veřejných funkcí, vedení jakékoliv podnikatelské a výdělečné činnosti, ledaže, jak je tomu tradičně, provozují vzdělávací, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost.⁵⁵

---

⁵³ «...20) Jiné sféry, stanovené Smlouvou o EEU a jinými mezinárodními smlouvami, uzavřenými v rámci Unie».

⁵⁴ Postup při zhodnocení a zohlednění potenciálních rizik a důsledků navrhovaných aktů je popsán v části IX «Zhodnocení regulačních důsledků projektů rozhodnutí Komise» Jednacího řádu Eurasijské Ekonomické Komise, přijatým 23. 12. 2014 pod číslem 98 Nejvyšší Ekonomickou radou. K dispozici: <http://docs.cntd.ru/document/420242713>

⁵⁵ Samozřejmě, členové Kolegia mají i řadu dalších speciálních omezení, které mají za cíl zejména zachovat jejich nezávislost, předcházet střetu zájmu v rámci jejich činnosti, které určují statutární předpisy Kolegia.

Jak už bylo naznačeno, Kolegium je něco jako vláda EEU, a jeho členové jsou v ranku ministrů, kteří jsou odpovědní za jednotlivé odvětví rozvoje EEU. Celkem Kolegia mají: Předsedu Kolegia; Ministra⁵⁶ svobodné konkurence a antimonopolní regulace; Ministra v oblasti celní spolupráce; Ministra obchodu; Ministra integrace a makroekonomie; Ministra technické regulace; Ministra výrobního a zemědělského komplexu; Ministra ekonomiky a finanční politiky; Ministra vnitřních trhů, informatizaci, informačně-komunikačním technologiím; Ministra energetického a infrastrukturního komplexů. V případě sporů nebo kolize kompetencí jednotlivých Ministrů (Kolegia, vedeného členem velkého Kolegia), o příslušnosti a působnosti rozhoduje Nejvyšší rada. V současné době tyto úřady jsou obsazeny přesně dvěma představiteli od každého státu-člena Unie (tedy na 1 stát vychází 2 mandáty v Kolegiu).

Nejvyšší rada rovněž má pravomoc jmenovat předsedu a ostatní členy Kolegia, kteří zastávají svůj mandát na 4 roky, přičemž členové, na rozdíl od předsedy, mají možnost prodloužení doby obsazení svých úřadů. Stejně tak všichni v Kolegiu mohou být odvoláni Nejvyšší radou kdykoliv v případě hrubého porušení svých povinností, nebo svým domácím státem z jakýchkoliv důvodů. Předsednictvo, stejně jako u ostatních orgánů EEU, stále rotuje tak, aby během jednoho cyklu předsedal občan z každé unijní země.

Rada Komise je sestavena z představitelů členských států – jeden představitel od každého státu-člena EEU. Každá země samostatně vybírá reprezentanta do Rady Komise jednoho z místopředsedů svých vlád. Navrhovaná osoba se oznamuje všem ostatním členům, a poté se jeho kandidatura bude projednávat mezivládní Radou a následně, v případě její doporučení, i Nejvyšší radou EEU.

Z tohoto důvodu na rozhodnutí Komise nelze jednoznačně pohlížet, jako na rozhodnutí plně nezávislé, jelikož k jeho schválení, na základě čl. 7 Smlouvy o Komisi, je zapotřebí hlasování v Radě, ve kterém se vyžaduje obecný konsenzus. To má za následek, že kterýkoliv z členů může svým odmítavým postojem zabrzdit přijetí řešení, což může vést, pokud to navrhne jakýkoliv člen Komise, k postoupení sporného návrhu k Nejvyšší radě, která bude mít poslední slovo.

---

⁵⁶ Každý člen kolegia je pověřen řízením jednoho rezortu, a proto je označován také jako ministr.

Kolegium je také povinno přijímat některá rozhodnutí konsenzem, nebo kvalifikovanou většinou (dvě třetiny) z celkového počtu členů Kolegia⁵⁷. Důležitou podmínkou platnosti řešení Kolegia je možnost podat během 15 kalendářních dnů od data přijetí rozhodnutí žádost o jeho změnu nebo zrušení Radě Komise, která během dalších třiceti dnů má povinnost schválit nebo zamítnout návrh⁵⁸.

Z těchto důvodů každý členský stát fakticky má právní nástroje jak pozastavit, popřípadě plně zablokovat právní akty přijímané Komisí, což nese jisté omezení suverenity činnosti Komise, což má za následek i snížení role tohoto orgánu a transparentnosti jeho práce.

Druhy aktů, které Komise přijímá, se dělí na rozhodnutí, nařízení (oba jsou právně závazná) nebo doporučení.

Rada je vrcholným orgánem (komorou) ve struktuře Komise, a plní zejména dvě základní funkce: obecná regulace integračních procesů v EEU a obecné řízení činnosti Komise. V rámci první úlohy Rada přijímá klíčová rozhodnutí z těch, které Smlouva o EEU svěřuje Komisi, zejména určování a změnu poplatků v Jednotném celním tarifu EEU, přijetí technických pravidel EEU, schválení postupu vyšetření porušení konkurenčních a monopolních pravidel na unijním trhu⁵⁹.

Shromáždění se konají podle potřeby, podle toho, jestli jsou dány nějaké závažné důvody pro mimořádnou schůzi. V ostatních případech běžné setkání členů Komise probíhá minimálně jednou za tři měsíce. Průběh shromáždění řídí Předseda Rady, místo kterého posloupně obsazují členové Rady během jednoho roku.

Kromě hlavních komor Komise v její struktuře existuje řada dalších pomocných orgánů nazývaných departamenty. Departamenty jsou odvětvové a funkční složky, které připravují podkladové materiály a monitorují realizaci členskými státy práva EEU v konkrétních sférách, které spadají do jejich kompetence. Celkem současně existuje přes 20 departamentů, ze kterých minimálně jeden patří Kolegiu (Ministerstvu EEU), a jsou tvořeny ze zaměstnanců (se statutem mezinárodních

---

⁵⁷ Přesný okruh situací, kdy je třeba které většiny, je uveden v Příloze №2 Jednacího řádu Kolegia. Konsenzu je třeba ve 32 nejcitlivějších pro Unii případech, vypočtených v uvedeném aktu.

⁵⁸ Část IV «Zrušení rozhodnutí Komise, které jsou přijímaná Kolegiem, nebo vznesení v nich změn na základě podnětu členského státu, členů Rady» Jednacího řádu Komise.

⁵⁹ Konkrétní seznam okruhů působnosti Rady Komise je obsažen v Příloze № 1 Jednacího řádu Eurasijské Ekonomické Komise pod názvem «Funkce a pravomoci Rady Eurasijské ekonomické Komise», a obsahuje 130 bodů s uvedením jednotlivých úloh, kladených na Radu.

úředníků) a také ředitele a jeho náměstků. Obecné vedení má na starosti Kolegium, kde každý jeho člen (Ministr EEU) kontroluje činnost věcně příslušného departamentu.

Bezpochybně se Komise jevila právě tím potřebným impulzem, který vyvedl projekt Eurasijské integrace na kvalitně jinou úroveň. Vznikl plnohodnotný výkonný subjekt, který je schopen řešit celou řadu úředních záležitostí, a jak víme z dějin lidstva, a jak říkal A. Azimov: «Byrokracie roste, aby stíhala uspokojovat potřeby rostoucí byrokracie»⁶⁰, a myslím si, že tam, kde ona již vznikla, tak už tam nejen zůstane, ale vždy bude mít tendenci k rozšíření. Koncepce dělby agendy uvnitř Komise je také zajímavou a říká o velké promyšlenosti tohoto institutu, proto lze předpokládat, že na tento «vydřený» orgán jsou kladeny velké naděje.

---

⁶⁰ <https://persons-aforism.ru/aforizm/2080>

3. **Současný stav EEU. Dosažené mezinárodněprávní cíle. Fungování Unie ve vybraných oblastech.**

V době napsání této práce, kdy od vzniku EEU už uplynulo několik let, lze hodnotit některý pokrok v mezistátní integraci, kterého se podařilo dosáhnout díky Unii. V některých vybraných oblastech, které budou rozebrány dále, úspěch byl opravdu velký a vedl k unifikaci národních právních řádů v souladu s požadavky Dohody o EEU. Zatím ale nelze jednoznačně ocenit konečné výsledky, jelikož unijní projekt už od samého vzniku počítal s velkými změnami a progresem až po roce 2025, a některé sto společných kodexech a odstranění vnitřních překážek se velmi často posouvají.

Dohoda o EEU zakotvuje řadu vybraných oblastí, ve kterých bude realizována intenzivnější mezinárodní spolupráce. Na některých úsecích, stanovených Smlouvou, plánovaného progresu, vzhledem k relativní připravenosti národních právních řádů a ochotě členských parlamentů uvést tyto sféry do Unijního pořádku, se podařilo dosáhnout rychlých úspěchů. Zejména, takovými oblastmi⁶¹ jsou:

- Regulace a koordinace politiky ve sféře lékařských výrobků a jejich obratu. S cílem sjednocení pravidel a seznamů prodeje, výroby a zákazů jednotlivých léků byly podepsány dvě Smlouvy⁶². Do budoucna lze očekávat i další ujednání upřesňující a unifikující pravidla na tomto trhu, ale současná situace se jeví být dostatečnou pro cíle projektu Unie.
- Dopravní politika zahrnuje povinnost zabezpečit režim nejvyšších výhod pro všechny subjekty členských států ve všech oblastech přepravy a výkonu podnikatelské činnosti v oblasti transportace nákladů a lidí: od leteckých společností po soukromé lodě. Tuto problematiku upravila také i Příloha 24 Dohody o EEU, ale i například Smlouva o zavedení jednotných forem technických průkazů a elektronických pasů pro dopravní prostředky ze dne 15. 8. 2014. Tuto oblast lze hodnotit kladně, jako oblast velmi progresivně

---

⁶¹ Tak, jak jejich seřazuje Dohoda o EEU ve své druhé části.

⁶² Smlouva o jednotných principech obratu lékařských prostředků v rámci EEU ze dne 23. 12. 2014: <http://docs.cntd.ru/document/420307203>

a

Smlouva o jednotných pravidlech obratu medicinských výrobků v rámci EEU ze dne 23. 12. 2014: <http://www.eurasiancommission.org/ru/act/txreg/deptexreg/konsultComitet/Documents/1%20Sogl%20MI.pdf>

a posloupně rozvíjící integraci národních právních řádů k jednotnému unijnímu standardu⁶³.

- Unifikace technických reglementů a požadavků také má značný pokrok. Celkem bylo přijato přes 50 aktů na této půdě⁶⁴, které se týkaly různorodých druhů zboží od nábytkových výrobků po potravinářské a zemědělské produkty⁶⁵. Jednotnost kontroly výrobních procesů umožňuje rychlejší rozvoj a mezistátní obchod mezi hospodařícími subjekty, jelikož výrobky se mohou dostávat na unijní trh bez dalších prověrek a vydávání domácích certifikátů kvality. Cenným přínosem to je třeba pro Bělorusko, významného producenta agrárních potravin nebo pro Arménii, která je známa svými ovocnými plody. Taková regulace pomáhá nejenom mezistátnímu obchodu, ale také i pečlivější ochraně proti nekvalitnímu zboží a potravinám dováženým z mimounijních států⁶⁶.

Ostatní sféry⁶⁷ nejsou zatím pořádně propracovány, a pro většinu z nich zatím jsou vytvořeny pouze konzultativní rady a komise s cílem pozorování současné situace v Unii, a lze říci, že jsou ve stadiu pouhé přípravy k budoucím krokům. Například oblast telekomunikací je jednou z nejvíce ohrožených, kde lze spatřovat neúspěch integrace.

Vytvoření jednotného telekomunikačního trhu a odstranění takových přežitků, jako například mezinárodní roaming za služby mobilních operátorů v EEU, je zatím v nedohlednu. Poskytovatele mobilních služeb se potkávají se stále se zpříšňujícími podmínkami provozu svých služeb⁶⁸ nebo někde i zákulisními kartelovými dohodami

---

⁶³<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/txnreg/deptexreg/metod/Documents/Соглашение%20ПТC%20%281%29.pdf>

⁶⁴ Seznam aktů na stránkách Eurasijské Komise:
<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/txnreg/deptexreg/tr/Pages/Технические%20регламенты%20Таможенного%20союза.aspx>

⁶⁵ http://finport.am/full_news.php?id=37755&lang=2

⁶⁶ Například velký boj provádí kontrolní orgány vůči mořským výrobkům, nesplňujícím jednotné technické požadavky:
<http://www.morvesti.ru/detail.php?ID=77749>

⁶⁷ Seznam lze najít v části 2 textu Smlouvy o EEU

⁶⁸ Například, v Rusku ani po několika letech po přijetí zákona, regulujícího podmínky pro nakládání s daty pro operátory telekomunikačních služeb, nedaří se spočítat potřebné náklady na jeho realizaci:
<https://tjournal.ru/tech/72992-v-rossii-vstupila-v-silu-samaya-zhestkaya-chast-zakona-yarovoy-operatory-potratyat-rekordnye-summy-a-ceny-vyrastut>

národních vlád s konkurenty⁶⁹. V současné době je velmi těžké si představit, že členské státy budou ochotní a schopní napravit situaci a sjednotit pravidla hry i po roce 2025, kdy v souladu s projektem Unie mají vyvrcholit všechny integrační procesy.

Finanční trhy, zemědělství, právo duševního vlastnictví, veřejné zakázky, protekce ochrany práv spotřebitele. To jsou jenom některé z dalších oblastí, ve kterých, dle mého názoru, mezinárodněprávní sjednocení právních řádů v rámci Eurasijské unie prostě nestíhá za národní regulací v těchto složitých odvětvích. Zatím je uděláno opravdové minimum, založené Smlouvou o EEU: v každé sféře byly vytvořeny poradní komise a výbory, které nemají smysl bez provedení konkrétních kroků. Jediným způsobem řešení tohoto problému, dle mého názoru, bude koordinace jakýchkoliv dalších nových právních aktů ve vybraných sférách s politikou, kterou nastavuje Unie, nikoliv pouhá snaha unifikovat již vzniklé zákony.

Některé aspekty spolupráce, vzhledem ke své složitosti i pro mnohé jiné mezinárodní organizace⁷⁰, a progres v její realizaci, si zaslouží podrobnější rozbor a analýzu dosažených výsledků.

3.1. Celně- a daňově- právní spolupráce.

Nepochybně v dnešní době daně jsou hlavní potravinou státního Leviatanu. Jejich řádný výběr zabezpečuje plynulé fungování státního aparátu, přičemž takový výběr má být nejenom velmi promyšleným, ale i jeho následná distribuce musí zabezpečovat správné přerozdělování HDP. Zabezpečení plynulého a jednotného systému zdanění je jedním ze základů při budování ekonomické unie, protože pouze odstraněním poplatkových byrokratických zátěží lze garantovat přínos pro hlavní subjekty integrace – pro občany a podnikající osoby členských států. Je proto pochopitelné, že se k režimu nejvyšších výhod hlásí i Smlouva o EEU ve XVII části. Taktéž stanovuje, že zboží dovážené z jiného členského státu podléhá úhradě nepřímých daní. Ale rovněž upřesňuje, že zdanění má probíhat dle principu cílového státu, který předpokládá využití nulové sazby DPH a daní. Prakticky to znamená, že

---

⁶⁹O problémech telekomunikačního obra MTS ve středoasijských státech např.:

https://life.ru/t/главное/1139860/aziatskii_tur_vladimira_ievushienkova_kak_prievratit_milliardy_dollar_ov_v_chieriepkj

⁷⁰ Lze připomenout například, sféru regulace společného energetického trhu, ke kterému i takový vzorec světové integrace, jako Evropská unie přišel pouze v posledním desetiletí.

importující stát nemá právo zdaňovat dovezené zboží dle vyšší sazby, než by měl domácí výrobek. Úhrada nepřímých daní má probíhat pouze ve státě, na trhu kterého produkt má být realizován⁷¹.

Projekt daňové politiky EEU, samozřejmě, nepředpokládá zavedení jednotných sazeb nebo výše odvodů do veřejných rozpočtů, jelikož zmíněný princip nejvyšších výhod a úhrady daně až v cílovém pro export státě v podstatě niveluje takovou potřebu, a také zdaleka ne všechny federativní státy mají jednotný daňový systém. Co ale bylo třeba sjednotit, bylo zajištění řádné výměny informací ohledně exportní a importní politiky a aktuálních údajů o vývozu a dovozu, jelikož tento krok měl výrazně přispět k vedení společných ekonomických záměrů v členských státech. Co se ale v rámci projektu EEU podařilo zavést, je sjednocení systematik a architektury výběru jednotlivých daní, včetně pružného systému odvádění a vrácení DPH pro členské státy. V současné době probíhají jednání o zavedení elektronických způsobů evidenci tržeb v rámci unifikaci a usnadnění výměny daňovými informacemi mezi členskými státy EEU⁷².

Na obecné úrovni, celněprávní regulace byla řešena v článku 32 «Celní regulace v Unie» Smlouvy o EEU, a vychází z právních aktů převzatých z EurazES. Dne 11. 4. 2017 v Moskvě byla podepsána Smlouva o Celním kodexu EEU⁷³, která byla prvním krokem ve věci konečného sjednocení pravidel pro export a import členských států. V ní se účastníci EEU zavázaly k přijetí a ratifikaci na národních úrovních Celního kodexu EEU nejpozději do začátku r. 2018. Vzhledem k tomu, že jak se psalo v příslušné kapitole o dějinách předchůdců EEU, celněprávní spolupráce byla na velmi pokročilé úrovni, přijetí jednotného aktu nevyžádalo významných změn

---

⁷¹ Zajímavý rozbor právního řádu Smlouvy o EEU v oblasti odvodů do státních rozpočtů ve členských státech: КАЗАКОВА А.: Налоговая политика государств при интеграции стран-участниц в Евразийский Экономический Союз, журнал Вестник Университета, 2015. k dispozici: <https://cyberleninka.ru/article/v/nalogovaya-politika-gosudarstv-pri-integratsii-stran-uchastnits-v-evraziyskiy-ekonomicheskiy-soyuz>

⁷² Podrobněji o dosažených a potenciálních krocích v rámci EEU v daňově-právní sféře: <https://kaktakto.com/analitika/nalogovaya-politika-eaes-plyusy-i-minusy/>

⁷³ Text Smlouvy k dispozici: https://ru.wikisource.org/wiki/Договор_о_Таможенном_кодексе_Евразийского_экономического_союза

a nesetkalo se s žádnými průtahy mezi členy EEU. Proto od 1. 1. 2018 ve všech zemích EEU vstoupil v platnost jednotný Celní kodex⁷⁴.

Poprvé za dlouhou dobu byl přijat právní akt, sjednocující roztříštěnou zákonnou úpravu v oblasti vývozu a dovozu zboží přes vnější a vnitřní hranice EEU. Tento jednotný akt, díky svému velkému rozsahu (přes 1000 stran), lze bezpochybně považovat za kodifikaci tohoto odvětví, jelikož, mimo jiné zakotvuje: druh a výše sankcí za porušení pravidel, pravidla pro přemístění zboží na všech celních kontrolách a postupech při proclení dovezeného zboží, určuje jednotné limity pro maximální cenu zboží, nepodléhající úhradě DPH a cel, objednaného přes internetové obchody ze zahraničí, jednotná pravidla přemístění peněžních prostředků a jejich limity⁷⁵.

Kladný přínos ve spolupráci v této oblasti je vidět nejen v komentářích lídrů EEU, ale také i v hospodářském přínosu, který přináší pro exportéry a importéry zavedení jednotných standardizovaných označení původu zboží⁷⁶, a mnoho jiných unifikovaných požadavků, které nově platí na celém prostoru Unie. Dáňová spolupráce je také na velmi pokročilé úrovni, a lze říci, že v danou chvíli je na maximálních možnostech, které poskytuje unijní projekt.

3.2. Energetické právo.

Energetika je vedoucí lokomotivou všech rozvíjících se ekonomik. Zabezpečení dostatečných zásob a konkurenčního trhu v této sféře je garancí stability a hospodářského růstu. Členské státy Unie lze rozdělit do třech skupin: první, ke kterým patří Rusko a Kazachstán mají velké zásoby přírodních nerostů, zejména ropy, plynu a uranu; druhé, do které lze zařadit Arménii a Kyrgyzstán, které nemají přímý přístup k energetickým bohatstvím, a jsou nuceni importovat je skoro

---

⁷⁴ Text kodexu v ruštině:

https://docs.eaeunion.org/docs/ru-ru/01413569/itia_12042017

a angličtině:

http://www.eurasiancommission.org/ru/act/tam_sotr/dep_tamoj_zak/SiteAssets/Customs%20Code%20of%20the%20EAEU.pdf

⁷⁵ Tímto se také vytváří základ pro budování společného trhu kapitálu, který je jedním ze záměrů EEU do roku 2025. Více o jednotlivých složkách Celního kodexu EEU lze přečíst: С. Ю. Кашкин, А. О. Четвериков, Право Евразийского экономического союза, Проспект, Москва 2018, str. 169-183.

⁷⁶ Například, rozhovor s Předsedou Kolegia Komise EEU S. Sarkisianem, který popisuje výsledky práce v rámci EEU za rok 2018, včetně ohlášení dosažených kladných hospodářských výsledků, díky zavedení Celního kodexu EEU:

<https://regnum.ru/news/2584831.html>

v celém objemu svých potřeb; a třetí, kde je Bělorusko, které i přesto, že nemá ložiska přírodních zdrojů energie, ale díky sovětskému dědictví, kdy na jeho území byly soustředěny objekty zpracování primárních syrovin (ropy) do jiných využitelných paliv (nafty, benzínu), s cílem další exportní distribuce do jiných sovětských států, ale také i do jiných zemí Evropy⁷⁷. Takové roztržštění vytváří značný nepoměr ve vyjednávacích pozicích pro členské státy. Když Bělorusko může se aspoň bránit změnou politiky v oblasti benzínu (což, mimochodem, po několika pokusech snížení vývozu začalo postupně snižovat závislost Ruska na běloruských pohonných hmotách, a ve výsledku sehrálo i proti Bělorusku).

V roce 2018 vyvrcholila energetická krize mezi Běloruskem a Ruskem. Tato krize měla dva hlavní aspekty bezprostředně spojené s energetickým právem EEU: první spočíval v tom, že Bělorusko dostávalo 24 mil. tun ropy ročně, osvobozených od cel a daní, ze kterých 18 zpracovávala sama, a 6 prodávala na zahraniční trhy, přičemž vybrané poplatky z exportního objemu Rusko platilo obratem do běloruského rozpočtu⁷⁸; druhý vznikl kvůli «daňovému manévru» ruské vlády, která ve snaze snížit nepoměr na trhu syrové a zpracované ropy, kdy se fakticky ze státního rozpočtu doplácelo za výrobu benzínu, odstranil cla a dane pro export ropy, a zvýšil o 30% daně a poplatky za její těžbu⁷⁹. V současné době krize ve vztazích mezi státy neskončila, a nelze předvídat její výsledek v budoucnu, jelikož i bez toho předlužený běloruský rozpočet může dlouho nevydržet takový pokles příjmů⁸⁰.

Společný od cel a daní trh vytvářený v rámci EEU naráží reálně na velký problém: je očividné, že některé členské země nebudou ochotny se vzdát takové důležité zbraně v mezinárodních vztazích, jako závislost na energetických zdrojích. Zatímní plán předepisuje do roku 2025 postupné vytváření jednotného trhu přírodních zdrojů, některé slabé kroky v tomto směru udělala Nejvyšší ekonomická

---

⁷⁷ Po rozpadu SSSR, Bělorusko se stalo velkým importérem energetických zdrojů, ale také i značným exportérem do Ruska nafty a jiných jízdných paliv, jelikož tam nezůstaly infrastrukturní objekty, umožňující kvalitní přepracování ropy do použitelných v průmyslu mastných kapalin.

⁷⁸ Tedy, fakticky, cla a daně, vybrané z ropy, vytěžené v Rusku, a prodané do zahraničí, platili se Bělorusku. Tyto platby přinášely do běloruského rozpočtu až 2,2 mld. dolarů ročně.

⁷⁹ Pro Bělorusko, pro které exportní daně a cla stejně už před tím neplatily, díky členství v EEU, to znamenalo zvýšení nákupních cen ropy o 30%, s čímž Bělorusové nebyly vůbec spokojeny, protože ročně to způsobovalo ztráty o zhruba 0,3 mld. dolarů.

<https://tass.ru/ekonomika/5315335>

⁸⁰ Více o energetických sporech Ruska a Běloruska:

<https://www.bbc.com/russian/features-45603378>

rada v roce 2015, kdy podepsala projekt programu sjednocení právní regulace v unijním prostoru⁸¹.

Lze se domnívat, že další vývoj integrace v elektroenergetické sféře a trhu přírodních zdrojů bude hlavním «lakmusem» dalšího rozvoje a progresu Eurasijského projektu, což bude záležet na vůli některých států obětovat tomu důležitý donucovací prostředek, použití kterého ale není přípustné při budování reálně fungující nadnárodní organizace.

3.3. Konkurence v EEU.

Téměř celý Svět dnes žije v rámci kapitalistického nebo maximálně přiblíženém ke kapitalistickému trhu. Základem pro tuto formu ekonomického uspořádání, je bezesporu správně nastavená a poctivá konkurence se státem sice vystupujícím jako hráč, ale povětšinou pouze majícím roli nestranného arbitra. Aspoň takový model používá drtivá většina soudobých prosperujících států. Proto při budování projektu nadnárodní ekonomické organizace je třeba zabezpečit všestrannou podporu cestou právních regulací svobodné a zákonné soutěží hospodařících subjektů⁸². V důsledku trpkých zkušeností s monopolizací jednotlivých oblastí ekonomiky na konci 19. století se postupně začala zavádět pravidla, regulující míru možného chování subjektů dominujících na obchodním prostoru.

Z toho důvodu, že se členské státy Unie zakládají na klasických kapitalistických modelech ekonomiky, a jedním z cílů EEU je budování jednotného trhu zboží, služeb, a v budoucnu také i kapitálu, bylo třeba provést práci nad sjednocením právních řádů ve sféře regulací soutěžního trhu. Smlouva o EEU přímo ve svém textu řeší základní aspekty konkurence jak v jednotlivých oblastech (veřejné zakázky; energetika; státní podpora; doprava apod.), tak je stanovením generálních pravidel zabezpečení funkčního a do jisté míry svobodného podnikání.

---

⁸¹ Podrobně plán prací do roku 2025 v této sféře podává ve svém článku Předseda Kolegia Komise EEU S. Sarkisian ve svém článku:

<https://cyberleninka.ru/article/v/sozdanie-obschih-rynkov-energeticheskikh-resursov-v-eaes-etapy-i-soderzhanie>

⁸² Podrobněji o poměru účasti státu v HDP k ekonomickému rozvoji v těchto zemích v analytickém výzkumu:

<https://voxukraine.org/ru/optimalnaya-dolya-gosudarstva-v-economike-ru/>

Základem pro konkurenční rámec EEU je regulace v antimonopolní sféře (tady se přiklání k americkému systému). Tento rámec zahrnuje kontrolu dodržení podmínek konkurence v národních jurisdikcích na základě harmonizace legislativy v souladu s principy, které zakotvuje Smlouva o EEU, a také kontrolu nad dodržáním obecných pravidel konkurence na mezistátních trzích, který, jak se již psalo v příslušné kapitole, v architektuře projektu EEU je pod kontrolu Eurasijské komise.

Smlouva o EEU, mimo jiné, prohlašuje následující principy:

- Zakotvení v národních právních řádech členských států zákazu dohod mezi vládními orgány anebo mezi nimi a hospodařícími subjekty, které by ve výsledku vedly k nepřipuštění, omezení nebo odstranění konkurence, a také zákazu poskytnutí státních nebo municipálních preferencí, kromě taxativně určených případů.
  - Realizace efektivnější kontroly nad ekonomickou koncentrací;
  - Stanovení výše a případů použití pokutových sankcí ve všech členských státech;
  - Zřízení v každém státu-členu EEU orgánu státní moci, kompetencí kterého má být realizace anebo provedení konkurenční politiky s určitými nástroji, které jsou mu poskytnuty Smlouvou o EEU.

Obecná kompetence dohledu nad souladem chování hospodařících subjektů se žádoucím právním řádem vykonává Komise EEU, přičemž její rozhodnutí lze bezprostředně zažalovat u Soudu EEU, ale spory ve věcech antimonopolní regulace nepotřebují předsoudní vyjednávání, a v případě podání žaloby na takové rozhodnutí se automaticky zastavuje jeho platnost⁸³.

Práce nad sjednocením národních právních úprav konkurence začala ještě před samotným vznikem EEU: v roce 2013 na schůzi Nejvyšší Rady EEU v běloruském Minsku byl připraven a schválen návrh modelového zákona pro členské státy, který zakotvil základní elementy sjednocení vnitřních zákonů při regulaci ekonomických vztahů v oblasti konkurenční politiky a také unifikaci jednotných přístupů k hlavním aspektům ochrany volné konkurence států-členů Celní

---

⁸³ Základní právní analýzu Smlouvy EEU z hlediska konkurenčního práva podává ruský Federální Antimonopolní Úřad:

<https://fas.gov.ru/pages/international-partnership/eaes.html>

unie a Jednotného hospodářského prostoru. Při vypracování tohoto zákona byly použity nejznámější části ze všech právních řádů členských států, a byly převzaty nejlepší zkušenosti a praxe jiných mezinárodních organizací a také doporučení Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Většina kapitol používala za vzor konkurenční regulaci největšího hráče Unie – Ruské federace. Zákon, právně pojato, je velmi propracovaným, ale bohužel je tzv. modelovým, tedy není právně závazný. I přesto, že nebyl implementován do vnitřního práva unijních států přímo, rozhodnutím Nejvyšší rady všechny legislativní akty v členských státech mají po 12 měsících od jeho přijetí přijímány tak, aby s ním byly v souladu⁸⁴.

Implementace textu zákona do vnitřních řádů pomohlo nejen k unifikaci regulačních mezí ve sféře konkurence, ale také posunulo legislativu některých členských států na kvalifikačně novou úroveň: Rusko přijalo tzv. 4 antimonopolní «balík», Kazachstán obnovil zákon o konkurenci z r. 2008, a později přijal podnikatelský kodex, Bělorusko schválilo zákon o odporu monopolizačních technik a rozvoje konkurence, v pokročilých stadiích je i aktualizace legislativy v Arménii a Kyrgyzstánu⁸⁵.

Důležitým mezníkem, který nejen napomohl na cestě ke společnému právnímu pořádku v konkurenční a antimonopolní sféře, ale také i utvrdil roli Soudu EEU, byl jeho konzultační nález na žádost Běloruska⁸⁶ ohledně interpretace čl. 76 Smlouvy o EEU, který zakazuje «vertikální» smlouvy mezi podniky, které mohou ve výsledku přispět ke snížení cenové konkurence na trhu, pokud jejich společný poměr na trhu potenciálně převyšuje 20 %. Bělorusko se s předběžnou otázkou obrátilo na Soud EEU s cílem zjistit, jestli toto ustanovení umožňuje pro členské státy nastavení jiných kritérií, zejména, v běloruském případě, jestli by bylo možné stanovit hranici podílu místo 20 % na 15 %, a místo «podílu hospodařících subjektů na relevantním trhu zboží», jak tomu je ve Smlouvě o EEU, na jakýkoliv trh se zbožím, což výrazně

---

⁸⁴ Více o tom: КУСАИНОВ М. И КОЛЛЕКТИВ АВТОРОВ: Конкурентное право в Евразийском экономическом союзе, учебное пособие, Евразийская экономическая комиссия: Москва, 2018. str. 208 a násl.
<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/caa/SiteAssets/учебник%20final%20%2022.11.2018.pdf>

⁸⁵ <https://www.ictsd.org/bridges-news/мосты/news/антимонопольное-регулирование-в-евразийском-экономическом-союзе>

⁸⁶ Nález Soudu EEU:
https://docs.eaeunion.org/docs/ru-ru/01414091/ac_05062017

zvyšovalo nároky na podnikání, jelikož se mohlo vztahovat na mnohém širší okruh vztahů a osob, než tomu je v unijním právu. Soud dospěl k očividnému závěru, že znění textu Smlouvy o EEU neposkytuje jakýkoliv dispozičních pravomocí pro národní regulace, a podle své povahy kritéria jsou taxativní. Tento rozsudek nejen posílil roli Soudu EEU, protože Bělorusko pro předcházení sporu samo položilo předběžnou otázku, ale také jako jedno z prvních rozhodnutí v rámci EEU ukázalo přímou aplikovatelnost jeho norem v členských státech⁸⁷.

Spolupráce ve sféře konkurenčního práva lze nejen hodnotit jako kladnou, důslednou a úspěšnou, ale také i velmi přínosnou a obohacující pro posílení role Eurasijské ekonomické unie, jako globálního a vážného projektu, čemuž nasvědčuje i zatím nebohatá soudní praxe. Díky mezinárodní spolupráci v rámci EEU členské státy modernizovaly a standardizovaly své právní řády v souladu s celosvětovými trendy.

3.4. Volný pohyb pracovní síly a migrační právo EEU.

O této sféře, jako jedné z mala, lze psát zcela kladně, jelikož velký úspěch v oblasti svobody pohybu a přesunu pracovní lidské síly je zabezpečen mezi členskými státy EEU ve velmi značné, až dokonale formě.

Avšak, o tomto progresu je třeba zmínit, že v této sféře současný stav byl ve mnohém naservírován v rámci předchozí mezinárodní spolupráce s pomocí předchozích forem integračních uskupení, o kterých se psalo v části 1, ale také i řadou bilaterálních smluv mezi vládami jednotlivých členských států. Navíc velký aktér v projektu EEU – Rusko, je dávno známé svou migrants-friendly politikou vůči státům-bývalým členům SSSR, jelikož národní složení takových států do značné míry tvoří obyvatelé ruské národnosti, které kvůli politické situaci po rozpadu Sovětského svazu zůstali cizími státními příslušníky⁸⁸. Některé členské státy, jako například

---

⁸⁷ Kvalifikovanou analýzu rozsudku, a jeho kladného přínosu pro EEU: ИСПОЛИНОВ А.: Суд ЕАЭС: конкурентное право Союза существует и должно активно применяться. Открывается новая сфера для юристов-практиков.
https://zakon.ru/blog/2017/04/24/sud_eaes_konkurentnoe_pravo_soyuza_suschestvuet_i_dolzno_aktivno_primenyatsya_otkryvaetsya_novaya_s

⁸⁸ Více o této problematice a původu ruské migrační politice vůči sousedním státům píše např. americký politolog a spisovatel Brzezinský ve své knize « velká šachovnice: k čemu Ameriku zavazuje její globální převaha».

Kyrgyzstán kde až 35 % hrubého národního produktu tvoří peněžní převody pracovních migrantů z Ruska⁸⁹, dostávají značné příjmy do národní ekonomiky.

Právní základy pro oblast zakládá část XXVI Smlouvy o EEU «Pracovní migrace», která byla doplněna Přílohou č. 30 o «Lékařské a zdravotní pomoci pracovníkům členských států EEU a jejich rodin». V současné době Komise EEU je také připravován důležitý akt, který má přinést značné novoty zvyšující jednoduchost přesunu občanů členských států v rámci Unie, zejména se mají zavést důchodové a jiné sociální výplaty pro migrující osoby v souladu s jejich výší a pravidly toho státu, na území kterého vykonávali práce⁹⁰.

Článek 96 Smlouvy o EEU s názvem «Spolupráce ve sféře pracovní migrace» stanoví pro členské státy povinnost koordinovat přijetí opatření v oblasti regulace pohybu pracovních migrantů. Taková koordinace má především spočívat ve všestranné podpoře svobodného přemístění pracovníků a jejich rodin po celém prostoru Unie, rozšíření stáží a programů souvisejících s přípravou na budoucí povolání, zabezpečení rychlé výměny informací a právních aktů⁹¹.

Velmi zajímavým rozsudkem Soud EEU přiznal stejná práva pro sportovce-občany členských států EEU jako v zemi, ve které se účastní soutěží nebo mají pracovní smlouvu. Tato novinka je velmi dobrou zprávou především pro hokejové a fotbalové hráče, jelikož v těchto sportech jsou nejpřísnější podmínky pro zahraniční reprezentanty (např. ruský fotbalový svaz dokonce má přísnou podmínku pro maximálně 6 legionářů na hřišti v jednom týmu). Soud EEU ve svém rozsudku⁹² shledal limity na legionáře nebo odlišné zacházení se sportovci z EEU porušením Dohody o EEU, zejména odstavce 2 článku 97, odstraňující jakékoliv překážky a zakazující jakoukoliv diskriminaci v pracovních vztazích vůči občanům Unie⁹³, a

---

⁸⁹ V přepočtu 2,5 mld. dolarů více o tom bývalý předseda vlády Kyrgyzstánu:
<http://eurasia.expert/v-evraziyskom-soyuze-migranty-poluchili-vazhnye-privilegii/>

⁹⁰ <https://finance.tut.by/news625309.html>

⁹¹http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_163855/5cf60bd176bf919303a57de094fae3ae9d6f3711/

⁹² Konzultativní závěr Soudu EEU:
<http://courteurasian.org/news-201812>

⁹³ Taktéž stanovisko Komise EEU, které důsledně pozoruje a napomáhá vývoji svobody pracovní migrace v Unii, a která byla v tomto sporu iniciátorem řízení před Soudem:
<http://www.eurasiancommission.org/ru/nae/news/Pages/11-12-2018-1.aspx>

shledal ve výhradách pro domácí hráči kvantitativní omezení, a nařídil jejich generální odstranění ve všech státech a profesních a sportovních svazech. Přičemž při argumentaci Soud EEU používal zkušenosti i jiných mezinárodních organizací, včetně precedentů Soudního dvora Evropské unie⁹⁴.

Ruské ministerstvo sportu a sportovní výchovy před vynesením rozsudku opakovaně odmítalo zrušení limitů, ale díky přímé účinnosti a přednosti práva EEU vůči domácímu právu, muselo se jeho normám podřídít⁹⁵.

Co ale zatím v systému organizace EEU schází, a co osobně považuji za velkou mezeru, kterou bude třeba v nejbližší době doplnit, je absence záruky absolutní svobody pohybu lidí na teritoriu Unie. Cílem EEU, jako potenciálně dokonalé ekonomické unie je zabezpečení volného pohybu zboží, služeb a kapitálu. Ale, dokonce i světový vzor pro integrační uskupení – Evropská unie, potřebovala samostatný systém Schengenské dohody pro vytvoření společné kontroly vnějších a odstranění vnitřních překážek při překročení hranic.

Nic podobného v EEU neexistuje. Zřejmě z toho důvodu, že svoboda pohybu mezi skoro všemi členskými státy je zajištěna v rámci jednotlivých bilaterálních smluv, a hraniční kontroly mezi Ruskou federací a Běloruskem už fakticky, stejně jako v EU, dávno neexistují na základě Smlouvy o vytvoření Unijního státu Ruska Běloruska (*Unijní stát*). Ostatní členové EEU sice mají kontroly, ale spíše jenom formální, jelikož mezi nimi je zajištěno bezvízové přemístění svých občanů (ve většině případů do 90/180 dní, ale vzhledem k tomu, že hraniční ověření je omezeno pouze na vnitřní pas, faktickou lhůtu pobytu za hranicemi téměř nelze kontrolovat)⁹⁶.

Příklad Ruska a Běloruska v oblasti odstranění kontrol uvnitř unijního státu je velmi kladným vzorem, že takový systém i přes obrovský rozměr vnějších hranic

---

⁹⁴ Velmi zajímavý rozbor a vizi několikrát citovaný doc. ИСПОЛИНОВ А.: Суд ЕАЭС о спорте и о легионерах применительно к евразийской интеграции. Закон.ру, интернет-журнал. 2018.
https://zakon.ru/blog/2018/12/19/sud_eaes_o_sporte_i_o_legionerakh_primenitelno_k_evrazijskoj_integracii

⁹⁵ <https://sport.tut.by/news/football/618795.html>

⁹⁶ Seznamy států s uvedením vízových režimů:
<http://shopomania.kz/travel/259-bezvizovyy-vezd-v-kazahstan.html>

https://ru.wikipedia.org/wiki/Визовая_политика_России#Неограниченный_период

může existovat. Avšak i on není dokonalý, a několikrát i byl zkompromitován. Například, křehkost Unijního státu se projevila v roce 2017, kdy Bělorusko s cílem zvýšení turistického potenciálu země zavedlo bezvízový režim na dobu pobytu do 5 dnů pro více než 80 států, se kterými jinak Ruska federace má nastavené relativně přesné vízové podmínky⁹⁷. I přes garantování běloruské strany nepřipustnosti ilegálního přemístění osob bez ruských viz přes hranice dvou států, fakticky takovou kontrolu lze zajistit pouze v letecké a částečně v železniční a ještě menší míře v autobusové přepravě (v těchto případech při koupi jízdenky se kontroluje doklad totožnosti), ale nikoliv při cestování osobním autem, protože hraniční kontroly už dlouhá leta neexistují. Proto se stalo skoro nemožné zabezpečení prověrky oprávněnosti vstupu osob, které vstoupily na území Běloruska v rámci svobodného vjezdu, a přemísťují se z jeho teritoria do Ruska, kam nemají víza⁹⁸.

Ve výsledku to vedlo k tomu, že poprvé za dlouhou dobu Ruskem byly vráceny kontrolní objekty na silnicích, a Bělorusko se stalo terčem pro kritiku ruských politiků⁹⁹. Tehdy se situace uklidnila po politických konzultacích na úrovni hlav dvou států, ale jenom proto, aby znovu rozpoutala konflikt v roce 2018, kdy v Rusku byla pořádána velká mezinárodní událost, světový fotbalový šampionát. Tehdy problém už mělo Bělorusko, jelikož po dobu trvání šampionátu Rusko odstranilo vízové bariéry pro vjíždějící fanoušky. Problémy vznikaly i při cestování do Ruska přes území Běloruska¹⁰⁰, ale nejzvláštnější byla situace, o které vím z osobní zkušenosti, a při níž osoba, mající ruské vízum chtěla po pobytu v Rusku procestovat i po Bělorusku, ale i přesto, že byla příslušníkem státu, pro který Běloruská republika povolila bezvízový vstup, nemohla jednoduše přeletět z Moskvy do Minsku, a tam vystoupit, ale kvůli nenaladěním vnitřních regulací v obou zemích, musela zaprvé procestovat do třetího státu, aby potom mohla vjet přes běloruské hranice.

Těmto problémům by se dalo předejít zavedením vlastního «Schengenu» mezi státy EEU, nebo dokonce i jinými zeměmi, které o vstupu do Unie pouze

---

⁹⁷ https://www.gazeta.ru/politics/2017/01/10_a_10469927.shtml

⁹⁸ <https://www.rbc.ru/politics/02/02/2017/589300f49a79471d0bc4add9>

⁹⁹ <https://meduza.io/feature/2017/06/27/dvoynoy-pasportnyy-kontrol>

¹⁰⁰ <https://www.dw.com/ru/как-на-границе-рф-и-беларуси-контролируют-болельщиков-чм-2018/a-44272790>

uvažují. Tento krok by zdůraznil vážnost projektu eurasijské integrace, a také by mohl přispět ke zvýšení turistické lukrativnosti velkého území členských států EEU. V aktuální době tento nápad naráží na politické překážky, jelikož jeho realizace by výrazně omezila možnost vstupu členských států do bezvízového styku s jinými partnery (např. Arménie v současnosti vyjednává s Evropskou unií možnost zavedení bezvízového režimu¹⁰¹), a takový krok by vedl k prokázání přivržení Eurasijské, nikoli jenom Evropské cestě integrace. Z toho očividně vyplývá, že zdaleka ne všechny členské státy Unie berou její výstavbu jako dlouhodobý záměr ve své nadnárodní politice¹⁰².

---

¹⁰¹ <http://newsarmenia.am/news/politics/glava-evrokomissii-gotov-okazat-lichnoe-sodeystvie-liberalizatsii-vizovogo-rezhima-armeniya-es-/>

¹⁰²S takovým názorem vystupují i některé odborníci, např. : http://www.eurasialegal.info/index.php?option=com_content&view=article&id=4906:2015-12-21-06-23-02&catid=1:eurasianintegration&Itemid=2

Závěr.

Eurasijská ekonomická unie vznikla v rámci celosvětového trendu na vytvoření regionálních mezinárodněprávních organizací (Africká unie, Jihoamerická), které sjednocují geografické blízké státy pro přiblížení národních právních řádů k jednotným standardům s cílem prohlubovat ekonomický rozvoj svých zemí. Zvláštností EEU je její historický kontext, tedy členství v SSSR, a lze říci, že některé integrační předpoklady k okamžiku jejího vzniku již byly, resp. ještě nestihly zmizet po sovětských dějinách. Právě kvůli těmto trpkým zkušenostem lze chápat neochotu některých států (zejména, bývalých členů právní předchůdkyni EEU – Eurasijském ekonomickém společenství: Moldavska, Tádžikistánu, a důležitého aktéra na postsovětském území – Ukrajiny) k větší a rychlejší integraci, jelikož jsou tu důvodné obavy jednak z možné dominance Ruské federace, jednak z toho důvodu, že geograficky mají potenciál se stát součástí i jiných regionálních organizací (EU, SAARC). Proto některé státy mající větší zájem těsnou mezinárodněprávní spoluprací šly dále, aby nemusely čekat na zdlouhavá rozhodnutí váhajících partnerů, a aby svým příkladem odmítly pochybnosti o nemožnosti budování mezistátní organizace s mezinárodněprávní subjektivitou na území bývalého SSSR, a založily EEU.

Postupně Unie nabírá obrátky, a o členství v ní začínají projevovat zájem i jiné státy, přičemž jejich seznám je velmi pestrý: od zmíněného Moldavska a Tádžikistánu, po Turecko, Irán a Egypt¹⁰³. V současné době takový důvod zájmu o členství v nedobudované mezinárodněprávní organizaci není zcela jasný, jelikož, jak se zmiňovalo na mnoha místech, konečným datem pro dokončení projektu je stanoven rok 2025, nelze ale neočekávat, že v následujících rocích nedojde k posunu tohoto termínu na pozdější. Navíc, zmíněné státy nemají takové historické

---

¹⁰³ Turecko, Vietnam a Irán mají s EEU již vytvořenou zónu volného obchodu:

<https://ria.ru/20180517/1520730534.html>

<https://ria.ru/20150529/1067199933.html>

https://www.gazeta.ru/business/news/2015/05/27/n_7232205.shtml

Egypt podal přihlášku:

https://www.gazeta.ru/business/news/2015/05/27/n_7232205.shtml

Moldavsko dlouhodobě projevuje zájem o vstup do EEU, a má v této organizaci status pozorovatele:

<https://ria.ru/20170414/1492235482.html>

pozadí, jako aktuální členové EEU, proto opravdovou vážnost zájmu o projekt Eurasijské mezinárodněprávní integrace z jejich stánu bude třeba sledovat i do budoucna.

Během přípravy a napsání této práce, ve třech z pěti členských států se vystřídaly hlavy, ale každý z nových lídrů, i přesto že přicházel s jiným programem a vizí budoucna své vlasti, potvrdil vážnost a důležitost svého členství v EEU, a prohlásil, že i nadále budou plnit a rozšiřovat závazky a povinnosti, plynoucí z účasti v Unii¹⁰⁴. Toto lze ocenit, jelikož důležitým faktorem dalšího vývoje projektu Eurasijské ekonomické unie bude i politická vůle zúčastněných partnerských zemí¹⁰⁵.

Kritika projektu EEU zní čím dál častěji ze strany jiných politiků členských států Unie (Prezidenty a premiéry, jak již bylo zmíněno, celkem podporují členství v EEU)¹⁰⁶ a odborníků na mezinárodní právo veřejné¹⁰⁷, ale ne jenom od nich. Ani při napsání této práce nebylo možné neupozornit na velké mezery v právním řádu Eurasijské unie a její architektuře, které se v současnou chvíli nejeví jako kritické nebo fatální¹⁰⁸, ale v budoucnu mají tendenci způsobit potíže při realizaci jednotlivých kroků na cestě k vybudování EEU. Povětšinou lze říci, že kritika přispívá k veřejné

---

¹⁰⁴ Např. prezident Kazachstánu Tokajev:

<https://wtcmoscow.ru/news/kasym-zhomart-tokaev-kurs-na-integratsiyu-/>

Skeptickou náladu má premiér Arménie, který, ale, uznává Eurasijský kurz, a potvrzuje, že i nadále bude plnit závazky, které vyplývají z členství v EEU

<https://regnum.ru/news/2559601.html>

zvolený v r. 2017 Prezident Kyrgyzstánu Žeenbekov je jedním z největších zastánců EEU:

https://24.kg/vlast/113258_sooronbay_jeenbekov_integratsiya_kyrgyzstana_veaes_idet_usheshno/

¹⁰⁵ Pozitivně lze vnímat dlouhodobě udržující se úroveň podpory ze strany občanů členských států, čemuž svědčí i sociální průzkumy, ukazující v průměru více než 65% kladných hodnocení:

<https://eabr.org/analytics/integration-research/cii-reports/integratsionnyy-barometr-eabr-2017/>

¹⁰⁶ Např. vicepremiér Běloruska není úplně spokojen se současnou rychlostí integrace v EEU:

<https://reform.by/petrishenko-pro-eajes-poka-my-nahodimsja-na-urovne-zony-svobodnoj-torgovli/>

kdyžto ruský Parlament hodnotí velmi kladně spolupráci na půdě EEU:

<http://duma.gov.ru/news/25929/>

¹⁰⁷ Např. СИВИЦКИЙ А., ЦАРИК Ю.: Беларусь в ЕАЭС: Год спустя (неутешительные итоги и сомнительные перспективы), Центр стратегических и внешнеполитических исследований: Минск, 2016.

https://www.academia.edu/32381391/Беларусь_в_ЕАЭС_год_спустя_неутешительные_итоги_и_сомнительные_перспективы

¹⁰⁸ Soud, formování, nezávaznost rozhodnutí, omezenost přístupu některých subjektů k soudu, Možnost popřít jakékoliv rozhodnutí Komise EEU, nejasnost se sankčním mechanismem v případě porušení povinností členskými státy, chybějící rozhodčí soud pro kvalifikované řešení komerčních sporů...

diskuzi o zdokonalení spolupráce v jednotlivých oblastech¹⁰⁹, a při správném a konstruktivním přístupu bude možné odstranit existující chyby, resp. minimalizovat jejich negativní následky.

Eurasijská ekonomická unie, jako mezinárodněprávní projekt velké a reálně fungující organizace je zatím pouze naznačen. V některých oblastech, popsaných v této práci, integrační pokrok je velký, někdy z hlediska práva skoro dokonalý. V těchto sférách unifikace bylo dosaženo ne díky práci, provedené v rámci EEU, ale díky základům, připraveným předchůdkyněmi Unie: EurasES a Celní Uníí.

Při bližší analýze některých institucí a právních aktů EEU lze udělat protichůdné závěry: některé rozhodnutí Soudu EEU jsou velmi progresivní, a opravdu přináší novoty spojené s přímým účinkem práva Unie, na druhé straně způsob sestavení Soudu EEU, příliš velká koncentrace pravomocí v rukou Nejvyšší rady, a protichůdné signály ze strany lídrů členských států nesou velmi záporné signály pro budoucnost Unie.

Opravdové závěry, ohledně životaschopnosti a přínosu projektu Eurasijské ekonomické unie bude možné udělat až po roce 2025, ke kterému se mají naplnit všechny stanovené cíle. Zatím lze poznamenat kladné pro mezinárodní právo kroky, realizované v rámci EEU, které ale nejsou něčím neobvyklým ve srovnání s jinými regionálními organizacemi. Co je ale třeba zmínit, že v rámci integrace na tzv. postsovětském území, je opravdu mimořádným progresem, a při správném přístupu lze očekávat jeho další a intenzivnější rozvoj.

---

¹⁰⁹Např. rozhovor s předsedou Komise pro vytvoření kodexu, který říká, že do textu předpisu byly zahrnuty i mnohé návrhy hospodařících subjektů:

<https://rg.ru/2014/09/02/tamozh.html>

Abstrakt

Název práce: **Eurasijská Ekonomická Unie: vývoj, problémy a perspektivy.**

Tématem práce je Eurasijská Ekonomická Unie (EEU) – regionální mezinárodněprávní organizace, nadělená mezinárodněprávní subjektivitou, která vznikla v roce 2015. Organizace, která má za cíl nejen znovuoobnovení těsnějších vztahů mezi státy bývalého Sovětského svazu, ale potenciálně i navázání jednotné nadnárodní spolupráce v Eurasijském rozměru. EEU je velmi mladou, a ještě ani zdaleka dokonalou organizací, která si i přesto zaslouží velkou pozornost ze strany právního výzkumu.

Cílem výzkumu této práce je právní analýza systému EEU z hlediska mezinárodního práva veřejného. Vzhledem k věku EEU, tato práce je jedná z prvních v českém jazykovém prostředí, věnujících se této organizaci.

Práce je rozdělena do třech částí. První pojednává o historickém pozadí, které předcházelo vzniku EEU. Druhá část se věnuje architektuře systému EEU, a dělí se na dva okruhy: první se věnuje analýze právního řádu EEU; druhý se zaměřuje na rozbor fungování orgánů EEU; třetí část rozebírá aktuální stav progresu EEU ve vybraných oblastech.

Každá kapitola rozebírá jednotlivé aspekty, spojené s vytvořením EEU, a na konci každé z nich jsou uvedeny závěry, existující a možné problémy a způsoby jejich řešení.

Title: Eurasian Economic Union: Development, Problems and Perspectives.

The topic of the thesis is the Eurasian Economic Union (EEU) - a regional international law organization, established in 2015, which was granted with an international legal identity. The organization aim is not only to re-establish closer relations between the former Soviet Union states but also potentially to create a unified transnational cooperation in the Eurasian dimension. The EEU is very young organization, and still far from being a perfect one, that however deserves significant attention of the legal research.

The aim of this research is to analyze the EEU system from the public international law perspective. Given the age of the EEU, the thesis is among the first in the Czech language environment dedicated to this organization.

The thesis is divided into three parts. The first deals with the historical background that preceded the establishment of the EEU. The second part deals with the architecture of the EEU system, and is further divided into two subjects: the first deals with the analysis of the legal system of the EEU; the second focuses on the analysis of the functioning of the EEU bodies. The third part analyzes the current state of progress of the EEU in selected areas.

Each chapter examines the various aspects associated with the establishment of the EEU, and at the end of each of them there are conclusions, existing and possible problems and ways of solving them.

Seznam použitých zkratk

<i>Arménie</i>	Arménská republika
<i>Bělorusko</i>	Běloruská republika
<i>EEU, Unie, Eurasijská Unie</i>	Eurasijská Ekonomická Unie
<i>EurasES</i>	Eurasijské Ekonomické Společenství
<i>Kazachstán</i>	Kazašská republika
<i>Komise EEU, Komise, EEK</i>	Eurasijská ekonomická komise
<i>Kyrgyzstán</i>	Kyrgyzská republika
<i>Mezivládní rada</i>	Eurasijská mezivládní rada
<i>Moldavsko</i>	Moldavská republika
<i>Nejvyšší rada, Rada</i>	Nejvyšší Eurasijská ekonomická rada
<i>Rusko</i>	Ruská federace
<i>Smlouva o EEU, Dohoda o EEU</i>	Smlouva o vytvoření Eurasijské Ekonomické Unie
<i>SNS</i>	Společenství Nezávislých států
<i>Soud EEU</i>	Soud Eurasijské Ekonomické Unie
<i>Tádžikistán</i>	Tádžická republika

Seznam použité literatury

Právní akty:

Договор о Евразийском экономическом союзе, Астана, 2014.

Договор о создании единой таможенной территории и формировании Таможенного союза, Душанбе, 2007.

Договор о Создании Союзного государства (России и Белоруссии), Москва, 1999.

Договор о создании Экономического Союза, Москва, 1993.

Договор о таможенном кодексе Евразийского экономического союза, Москва, 2017.

Договор о Таможенном кодексе таможенного союза, Минск, 2009.

Договор о Таможенном союзе и Едином экономическом пространстве, Москва, 1999.

Договор об учреждении Антикризисного фонда Евразийского экономического сообщества, Москва, 2009.

Договор об учреждении Евразийского экономического сообщества, Астана, 2000.

Конвенция о привилегиях и иммунитетах Евразийского экономического сообщества, Минск, 2001.

Концепция дальнейшего развития Содружества Независимых Государств, Душанбе, 2007.

Соглашение о безвизовом передвижении граждан государств Содружества Независимых Государств по территории его участников, Бишкек, 1992.

Соглашение о единых принципах и правилах обращения лекарственных средств в рамках Евразийского экономического союза, Москва, 2014.

Соглашение о единых принципах и правилах обращения медицинских изделий (изделий медицинского назначения и медицинской техники) в рамках Евразийского экономического союза, Москва, 2014.

Соглашение о Таможенном союзе между Российской Федерацией и Республикой Беларусь, Минск, 1995.

Соглашение об обмене информацией в области внешнеэкономической деятельности, Минск, 24. 9. 1993

Соглашение стран СНГ О создании зоны свободной торговли, Москва, 1994.

Соглашение стран СНГ О Таможенном союзе, Москва, 1995.

Устав Содружества Независимых Государств, Минск, 1993.

Книги а odborné publikace:

ДМИТРИЕВА А.: *Интеграционные процессы на пространстве СНГ*, монография, Эдитус: Москва, 2017. ISBN 978-5-00058-589-4

ЕВРАЗИЙСКАЯ КОМИССИЯ: *Евразийский экономический союз. Вопросы и ответы. Цифры и факты*, информационное пособие, Евразийская экономическая комиссия, 2014. ISBN 978-5-7034-0293-1

ИСПОЛИНОВ А.: *Решение Суда ЕАЭС по спору Российская Федерация против Республики Беларусь: правосудие посреди политического конфликта*, Закон.ру, интернет-журнал. 2017.

ИСПОЛИНОВ А.: *Статут Суда ЕАЭС как отражение опасений и сомнений государств-членов Евразийского экономического союза*, Право. Журнал Высшей школы экономики. 2016. № 4. DOI 10.17323/2072-8166.2016.4.152.166

ИСПОЛИНОВ А.: *Суд ЕАЭС о спорте и о легионерах применительно к евразийской интеграции*. Закон.ру, интернет-журнал. 2018.

ИСПОЛИНОВ А.: *Суд ЕАЭС: конкурентное право Союза существует и должно активно применяться. Открывается новая сфера для юристов-практиков.* Закон.ру, интернет-журнал. 2017.

КАЗАКОВА А.: *Налоговая политика государств при интеграции стран-участниц в Евразийский Экономический Союз*, журнал Вестник Университета, 2015. УДК 336.02

КАШКИН С., ЧЕТВЕРИКОВ А.: *Право Евразийского экономического союза*, учебник, Москва: Проспект, 2018. ISBN 978-5-392-27353-9.

КЕМБАЕВ Ж.: *Сравнительно-правовой анализ функционирования Суда Евразийского экономического союза*, статья, Москва: Международное правосудие, 2016. DOI 10.21128/2226-2059-2016-2-30-45.

КУСАИНОВ М. И КОЛЛЕКТИВ АВТОРОВ: *Конкурентное право в Евразийском экономическом союзе*, учебное пособие, Евразийская экономическая комиссия: Москва, 2018.

МАЙСАР, А.: *Международно-правовые основы сотрудничества стран содружества независимых государств.* Диссертация и автореферат по ВАК РФ, Москва, 1998.

НЕШАТАЕВА Т, МЫСЛИВСКИЙ П., ДЬЯЧЕНКО Е.: *Евразийская интеграция. Роль Суда*, монография, Москва: Статут, 2015. ISBN 978-5-8354-1139-9.

СИВИЦКИЙ А., ЦАРИК Ю.: *Беларусь в ЕАЭС: Год спустя (неутешительные итоги и сомнительные перспективы)*, Центр стратегических и внешнеполитических исследований: Минск, 2016.

ХЛГАТЯН А.: *Миграция и интеграционные объединения (на примере ЕС и ЕАЭС)*, Евразийский юридический портал, 2015.

ЩЕГОЛЕВА Н.: *Исследование интеграционных процессов с участием Российской Федерации (на примере БРИКС и ЕАЭС)*, монография, Синергия: Москва 2016. ISBN 978-5-4757-0225-8

Judikatura Soudu EEU

Консультативное заключение Суда Евразийского экономического союза от 30.10.2017 N CE-2-2/2-17-БК

Консультативное заключение Суда Евразийского экономического союза от 04.04.2017 N CE-2-1/1-17-БК

Консультативное заключение Суда Евразийского экономического союза от 07.12.2018 О разъяснении применения пункта 2 статьи 97 Договора о ЕАЭС в отношении осуществления трудовой деятельности профессиональными спортсменами, являющимися гражданами государств - членов ЕАЭС, и возможности установления в национальном законодательстве количественных ограничений к данной категории лиц при осуществлении трудовой деятельности

Особое мнение судьи Чайки К.Л. к Консультативному заключению Суда Евразийского экономического союза от 30.10.2017 N CE-2-2/2-17-БК

Решение Суда Евразийского экономического союза от 21. 02. 2017 N CE-1-1/1-16-Б

Webové zdroje:

bbc.com/russian

cis.minsk.by

consultant.ru

courteurasian.org

cyberleninka.ru

e-history.kz

eurasiancommission.org

fas.gos.ru

gazeta.ru

ictsd.org

lenta.ru

myfin.by

news.tut.by

rbc.ru

regnum.ru

ria.ru

Jiné zdroje:

Cenným přínosem pro tuto práci byly přednášky a semináře na Lomonosové Univerzitě v Moskvě, které autor navštívoval během svého studijního pobytu na této vysoké škole.

Klíčová slova:

Eurasijská Ekonomická Unie, Smlouva o Eurasijské Ekonomické Unie, Společenství Nezávislých Států, mezinárodní organizace

Key words:

Eurasian Economic Union, Treaty of Eurasian Economic Union, Community of Independent States, International Organization